

ÇINGİ

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ • YIL: 13 • SAYI: 81 • EYLÜL- EKİM 2023

Kültür ve Turizm Bakanlığı dergimizin abonesidir

ISSN: 1309-7717

50 ₺

Çıngı

Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Kayseri Yazarlar Şairler ve Sanatçılar Derneği (KAYSADER) yayın organıdır.
(İki ayda bir yayınlanır)

ISSN: 1309-7717

KAYSADER ÇINGİ	YAZI DANIŞMA KURULU
Adına İmtiyaz Sahibi	Doç. Dr. Ahmet KAYASANDIK
Mustafa KIYAK	Abdullah AYATA
Yazı İşleri Müdürü	Duran TAMER
Yusuf DOĞDU	Kadir ACI
Genel Yayın Yönetmeni	Köksal AKÇALI
Şeyhmus ÇİÇEK	Mustafa ACAR
Halkla İlişkiler	Mustafa Ferit YILDIZ
Reklam ve Tanıtım	Dizgi, Mizanpaj
İsmail KAYA	Mustafa BOZKURT

İletişim Adresi

cingidergisi@gmail.com

0 352 818 55 30 - 0 532 202 71 86

Yazışma Adresi

Cumhuriyet Mah. Mevlevi Cad. Cıncıklı İşhanı
Kat: 3/307 PK: 212 Melikgazi/KAYSERİ

Katkı İçin

Kayseri Yazarlar Şairler ve Sanatçılar Derneği
Ziraat Bankası Erciyes Şubesi
İBAN: TR37 0001 0019 9171 7391 6450 01
Erciyes Vergi Dairesi: 5400387080

Baskı

Önder Ofset
Matbaa Ambalaj Tic. ve San. Ltd. Ş
Matbaacılar Sitesi 92/A
0 352 331 44 00 - 0 530 227 40 04
Kocasinan/KAYSERİ

Katkı Bedeli

Yurt içi: 300 TL, Yurt dışı: 25 Euro, Kurumlar: 300 TL

Bu dergideki yazılarda ifade edilen görüş ve fikirlerin hukuki sorumlulukları yazarlarına aittir. Yazılardan ve şiirlerden dergimizin ismi belirtilerek alıntı yapılabilir. Gönderilen eserler yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yayımlanan eserlere telif ücreti ödenmez.

İçindekiler

Sivas Kongresi ve Kayseri	Abdullah Ayata	3
Eksik Teşebbüs	Aslan Avşarbey	5
Kimim Ben?	Köksal Akçalı	5
Kar Taneleri	Arzu Karademir	6
Gül ve Bülbül	Nurullah Özdemir	6
Pazarören Mezunları	İhsan Yalçınkaya	7
Celil'in Oğlakları	Halil Gülşen	9
Aşına	Mehmet Ali Yücel	9
Şiir	Serdar Savaş	9
Süreyya	Halit Belgeli	10
Firar Ettim	Filiz Daş	10
Kahve Telvesi	Fatma Çetin Kabadayı	11
Döngü	Berat Özdemir	14
İşgal Altında	İbrahim Halil Mantıoğlu	15
Bırakır	Şirvani (Mehmet Aslan)	15
Kullar Perişan	Nurgül Kaynar Yüce	16
Uğramıyor Hürriyet	İsmail Süklüm	16
Okullar Açılırken	Yusuf Doğdu	17
Sevdana Beni	Mustafa Ferit Yıldız	18
Neşet Ertaş'ın Dilinden	Zübeyde Gökbulut	18
Bize Neler Oldu?	Mustafa Kıyak	19
Helal Olsun	Hikmet Durkut	19
Erkekler de Ağlar	Gülçin Yağmur Akbulut	20
Semana Uçuyorum	Ülkü Olcay	21
Sırlı Cam	Hamza Eroğlu	22
Ölüm de Var	Hızır İrfan Önder	22
Oğuzlama ve Basri Gocul	Abdullah Satoğlu	23
Şiir'im Mısra'm	Cemal Karseven	25
Hani Böyle Olmayacaktı	Nurettin Büyükbaş	26
Dorak Yoğurdu	Mustafa Cingil	28
Ceviz Ağacı	İbrahim Düğer	29
Arkadaş	Faik Kumru	30
Türkiye'm	Kadir Acı	32
Sağlığınıza Yatırım Yapın	İsmail Kaya	33
Delilik Yurdu	Banu Sancak	35
Dunyaka ile Şaşa	Şekip Yurttaşer	36
Adanalı Olmak Ayrıcalıktır	Harika Ufuk	37
Madde Gönül Kirlendir	Fatma Özger Bilgiç	38
Anladım	Ayşe Ceyhan Düzgün	39
Dost	Selahattin Yılmaz	39
Bu İzinden Geriye Kalanlar	Meryem İrkilata	40
Baba Yurdum	Semiha Arasbora	41
Vatanım ve Ben	Mustafa Topal	42
Bizim Köye Ne Olmuş?	Hamdi Balık	44
Culfa	Mustafa Berçin	45
Düşüş	Şeyhmus Çiçek	47

SİVAS KONGRESİ VE KAYSERİ

Abdullah AYATA

Türklüğün Anadolu bozkırlarının ortasındaki kadim şehri Sivas, cumhuriyet tarihimizin en önemli merkezlerinden birisidir. Bundan tam 104 yıl önce 4 Eylül – 11 Eylül tarihleri arasında yapılmış olan Sivas Kongresiyle cumhuriyetimizin temel taşları bu şehirimizde yerlerine oturtulmuştur. Bu kongre ile Mustafa Kemal Paşa'nın gençlik yıllarından beri düşündüğü ve Samsun'a çıktığından beri resmî yazışmalarda en önemli mesele olarak yer verdiği "MİLLÎ EGEMENLİK" ve "MİLLÎ İRADE" kavramları devlet hayatına geçirilmiştir. Kongrede, doğu illeri adına delege olarak Erzurum Kongresinde seçilen Heyet-i Temsiliye üyeleri bulunuyordu. Bunların yanı sıra Batı ve Orta Anadolu'dan gelen diğer temsilcilerin de katılımıyla kongre ulusal nitelik kazanmıştır. Ankara gibi bazı illerde valilik baskısıyla delege seçimleri gerçekleştirilememiş, kimi vilayetlerde ise seçilen temsilcilerin yola çıkmaları engellenmeye çalışılmıştır. Tüm baskı ve olumsuz şartlar vatansever insanlarımızı durduramamış, aksine azim ve kararlılıklarının eyleme dönüşmesine sebep olmuştur. Bu yüzden şahsi gayretleri ve imkânlarını zorlayarak kongre bitiminden sonraki günlerde Sivas'a ulaşabilenler de bulunmaktadır. O yüzden kesin delege sayısı belli değildir. Bu sayı çeşitli kaynaklara göre 33-41 kişi arasında değişmektedir. O dönemlerde aslen Kayserili olup Harput Valisi olarak görev yapan Ali Galip Bey padişah hükûmetine kölelik derecesinde bağlıdır. Yine de ne onun ne de Dâhiliye nazırı Adil Bey'in baskıları vilayette Kuvayı-ı Milliye hareketini engelleyemez.

Katipzade Nuh Naci, Ahmet Hilmi Kalaç ve İmamzade Ömer İl delegesi olarak seçilirler. Lider konumundaki üç delegenin güven ve kararlılığı kısa zamanda çevrede etkisini göstererek harekete yoğun katılım sağlar.

Sivas Kongresi bitiminde planlar, projeler son hâlini alır. Uzun süren görüşmeler sonunda alınan net kararlar sonunda kongreler dönemi kapandı. Misak-ı Millî esasları belirlendi.

Milli birlik ve beraberlik büyük oranda sağlandı. Ulusal örgütlenme tüm vatani kapsadı. Gücünü halktan alan yeni bir otorite ortaya çıktı. Mustafa Kemal lider olarak benimsendi.

Özet olarak yeni devletimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli burada atıldı. Birinci Dünya Savaşı sonrasında yenilgiyi kabul ederek itilaf devletlerinden ateşkes istemek zorunda kalan Osmanlı İmparatorluğu 30 Ekim 1918'de tarihimize kara leke olarak düşen Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalayarak fiilen ortadan kalkmış, Türk Milletini düşmanların insaf ve vicdanına bırakmıştı. Bu anlaşmanın 7. maddesi "İtilaf devletleri güvenliklerini tehlikede gördükleri stratejik yerleri işgal edebilecekler" 24. maddesi ise "Vilayet-i Sitte (Doğu Anadolu'da altı vilayet. Van, Bitlis, Elazığ, Erzurum, Sivas, Diyarbakır) bir karışıklık çıkarsa mazeret gösterilmeden işgal edilebilecek" şeklinde belirlenmişti. Bu fırsattan yararlanmak isteyen İtilaf devletleri çeşitli bahaneler öne sürerek Anadolu topraklarını

kendi aralarında masa üzerinde paylaşırlar. Sonrasında vakit geçirmeden paylarına düşen yerleri işgal ve talan etmeye başlarlar. İngilizler, Çanakkale Savaşlarında tüm güçlerini kullanarak geçemedikleri boğaz sularından bu defa direnişle karşılaşmadan geçerek 13 Kasım 1918'de İstanbul'u işgal ederler. Yunanlılar kendi paylarına düşen Ege bölgesini işgal amacıyla 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'e asker çıkarırlar. 28 Mart 1919'da aynı şekilde İtalyanlar Antalya'yı işgal edip askerî üslerini kurarlar. Fransızlar ise kendilerine bırakılan Çukurova Bölgesinde işgale başlarlar. Bu alana daha önce İngilizler tarafından işgal edilen Antep ve Urfa'nın Fransızlara devredilmesiyle işgal alanları oldukça genişler. Bölgeye tamamen hâkim olabilmek maksadıyla işgal kuvvetleri karargâhını Sis'e (Kozan) taşır. Zamanın Fransız yetkilileri sınırlarını Zamanı Irmağı olarak belirlerler. Komutan Tayyarda emrindeki, çoğunluğu Kuzey Afrikalı lejyoner askerlerden oluşan Fransız Ordusu'na tehirden kaçan Ermeniler de katılır. Onlara Fransız asker üniforması giydirilerek rehberlik yaptırılır. Zira çevreyi çok iyi bilmektedirler. Özellikle Toroslarda, Haçın, Mağara, Kozan muhitlerinde Türk insanına eziyet edilir. Taşkınlık yapılır, sudan meseleler bahane edilerek olaylar çıkarılır. Ortalıkta panik havası oluşturulmaya çalışılır. Mülkiyet hakları ellerinden alınarak göçe zorlanırlar. Sonraki zamanlarda bu insanlardan bir kısmı zulme dayanamayarak kendilerine yakın olan Develi ilçesine sığınır. Bu duruma yerel tarihimizde (Kaç Kaç) olayı denilmektedir.

Mustafa Kemal kongre sonrasında Aralık ayının ortasına kadar bu huzurlu şehirde kalır. Burada, ülkenin çeşitli yerlerinden gelen heyetleri kabul ederek dinler. Bilgiler alır. İstihbaratın kesintisiz çalışması için talimat verir. Kurmaylarıyla birlikte bölgelere göre savaş stratejileri geliştirirler. Çetin kış şartlarına rağmen işlerini tamamladıktan sonra planlarında önce Kayseri, devamında yıl sonuna doğru Ankara'ya ulaşmak vardır. Kayseri ve civarındaki olayları yakından takip eden Mustafa Kemal, Çukurova'ya giriş ve Fransızlarla mücadelenin en rahat ve düzenli olarak Develi ilçesinden yapılabileceğinin

bilincindedir. Üstelik bu ilçenin Kaymakamı Atıf Tüzün Bey'in, Belediye reisi Kamberli Osman'ın, Müftü Numan Efendinin, ilçenin ileri gelenlerinin Kuvayı-ı Milliye harekâtını açığtan, cesurca destekler oluşları büyük şanstır. Kayseri'den gelen temsilcilerle görüştüktan sonra bu vatansever insanlara güveninin tam

olduğunu belirterek selam ve sevgilerini bildirir. Subaylarından Kılıç Ali'yi Kuva-yı Milliye harekâtını teşkilatlandırması için Develi'ye yollar. Kayseri halkından da her türlü maddi manevi desteklerini vermelerini ister. İlçede sevinç ve umutla karşılanan Kılıç Ali, çalışmalarına başlar. Çevredeki ilgili ve kararlı insanlar kısa zamanda askerî disiplin kararlılığında teşkilatlanmanın tamamlamasına yardımcı olurlar. On beş gün ilçede kalan Kılıç Ali büyük ölçüde teşkilatlanmayı tamamlar. Gönül rahatlığıyla ve yüksek moralle ilçeden ayrılır. Artık kesin karar verilmiş işgal altındaki toprakların kurtarılması için gün sayılmaya başlanmıştır. Nisan 1920 tarihinde başlayan harekât var oluş veya hezimetin başlangıç günüydü. Hedef Çukurova'nın giriş kapısı konumundaki Haçın kasabasıydı. Fransızların, "Dünyanın hiçbir ordusu Haçın Kalesine girebilecek asker ve silah gücüne sahip değildir." dedikleri sarp şehir sekiz ay gibi zorlu mücadeleden sonra işgalden, zulümden kurtarılacak, Türkler yine yeni kahramanlar çıkaracaklardı. Sonrasında Haçın, Mağara gibi isimlerle anılan bu yerleşim yerlerine savaş kahramanlarını isimleri verilerek, Saimbeyli, Tufanbeyli, Doğanbeyli olarak değiştirilecekti. Zaten inancın, azim ve kararlılığın savaş kazanmanın en önemli unsuru olduğunu bilen, ileriye gören Mustafa Kemal Paşa, Sivas Kongresi sonrasında Kozan'dan çok zor şartlarda yanına gelen insanlarla bir süre görüşmüştü. Oralarda yaşanan olaylar hakkında bilgi almış, işgalcilere direnen, iki Fransız askerini öldürdüğü için hakkında ölüm emri çıkarılan Yörük genci Deli Habib'in pusuya düşürülerek katledilmesi olayını duyunca çok üzülmüştü. Şimdilerde herkes tarafından bilinen, "Arkadaşlar gidiniz Toros dağlarına bakınız. Orada bir Yörük çadırı var ve de tepesinde dumanı çıkıyorsa biliniz ki dünyada hiçbir güç bizi yenemez."

EKSİK TEŞEBBÜS

Biraz da ben yolsam dedim tabanı
Tavandan bizlere sıra gelmiyor
Sarıp sarmalamış yazı yabanı
Kevenden bizlere sıra gelmiyor
Kurtulmak için bu marabalıktan
Esinlendim mutlu kalabalıktan
İkmale kalmışım yalakalıktan
Övenden bizlere sıra gelmiyor
Bu millete ait ne değer varsa
Baktım ki yükselmiş her kim söverse
Rüzgârla rotayı döndürdüm terse
Söyenden bizlere sıra gelmiyor

Gördüm bir faniye yaşlar dökene
Nasıl bir ruh hâli bunun kökeni
Devenin sevdiği gibi diken
Sevenden bizlere sıra gelmiyor

Bizi çok gayretli öküz gördüler
Boyunduruk takıp zelve vurdular
Tosunlara küspe yonca verdiler
Döyenden bizlere sıra gelmiyor

Tosuncuk oğlanlar memeye devam
Bize süt yok mecbur mamaya devam
Yağlı bitmiş amma yemeye devam
Tavandan bizlere sıra gelmiyor

Gidip anlatalım diye bu hâli
Toplanıp makama vardı ahali
Sabahtan akşama meşgülmüş vali
Divandan bizlere sıra gelmiyor

Artık bu devrana küstü ozanlar
Sazları duvara astı ozanlar
Mülkî'yle selamı kesti ozanlar:
Havandan bizlere sıra gelmiyor

Aslan AVŞARBEY (Mülkî)

KİMİM BEN?

Oyunumla geldim tuşa
Tozamadım paşa paşa
Çürüttüm ömrümü boşa
İsyanların diliyim ben.
Kemlik gördüm dosttan, eşten
Usandım borandan, kıştan
Uçurdum aklımı baştan
Mazur görün deliyim ben.
Ne asılım ne vekilim
Ne saçım var ne kekilim
Bir hoşum ben, bir şekilim
Meczuplara velîyim ben.
Dürte dürte deldim cebi
Soframda zıkkımın dibi
Kaldım ortada sap gibi
Şimşir tarak keliyim ben.

Güllerim açmadan soldu
Kovanıma sinek doldu
Tüm yollarım çıkmaz oldu
Umutumun seliyim ben.

Un eledim elek astım
Yalın ayak kora bastım
Kendimeymiş meğer kastım
Vadilerin yeliyim ben.

Yaktım kısa yorganımı
Kendim eştim kurganımı
Yağlıyorum urganımı
Celladımın eliyim ben.

ASABİ'yim kimim, neyim
Kamış idim şimdi neyim
Gırtlığımı yırtar heyim!...
Yangınların külüyüm ben.

Köksal AKÇALI

KAR TANELERİ

Beyaz kelebekler basmış şehrini
Tellerinden öpsün kar taneleri
Zaman avuturken visal tehrini
Hâllerinden öpsün kar taneleri

Duygular dökülsün lepden aheste
Durma bir şiir yaz aşk olsun beste
Bir türkü söylerken kısık bir seste
Dillerinden öpsün kar taneleri

Lapa lapa dolmuş köşe bucaklar
Senden ayrıldığım ara sokaklar
Bu tipi bu boran göz yaşı saklar
Sellerinden öpsün kar taneleri

Mendil sallar gibi koca tabiat
Kuşlar halay çeker eder serenat
Hasret denilen şu hazana inat
Güllerinden öpsün kar taneleri

Dört mevsim ayrı bir kurala tabi
Gündüzü tufandır ayazdır şebi
Tülleri göz alan gelinlik gibi
Dallarından öpsün kar taneleri

Yine mi bahtıma elemeler düştü
Cemreler tez gelsin bahara muştı
Desinler ki canan cana kavuştu
Yollarından öpsün kar taneleri

Özlemdir seveni candan bezdiren
Sunaları geri geri yüzdüren
Bir leyla uğruna mecnun gezdiren
Çöllerinden öpsün kar taneleri

Arzu KARADEMİR

GÜL VE BÜLBÜL

Birgün dediler bülbüle; "Gül tohumu çöle düştü."
Âh çekmeden güle güle, kanat çırpıp yola düştü.

Ağyâr güldü bu müşküle, dillendirdi dile düştü,
Gökyüzünü dele dele, od görmemiş küle düştü!

Haber ulaştı sümbüle, sümbül kıyl u kale düştü,
Serden geçti bile bile, Kays'tan füzun hale düştü!

Sabır çatlar tahammüle, en kısa gün yıla düştü
Umut ile dola dola, taşıtı bıçkın sele düştü!

Kamet büktü tevekküle, dipsiz serap göle düştü!
Gözyaşını sile sile, ateş kusan yele düştü!

Yağmur hicap tenezzüle, hiç yağmadı züle düştü!
Feryadını sala sala, leylâdan da zile düştü!

Yafta vurdu tecahüle, "belki birgün" fala düştü.
Gül açmadı, öle öle kefen yırttı çula düştü!...

Nurullah ÖZDEMİR

*Geçme namerd köprüsünden ko aparsın su
seni.*

*Yatma tilki gölgesinde ko yesin aslan seni.
(Yavuz Sultan Selim)*

PAZARÖREN MEZUNLARI

İhsan YALÇINKAYA

Pazarören mezunları, suyunu içip havasını teneffüs ettikleri, hayatlarının şekillendiği Pazarören’de bir araya geldiler. Pazarören’den mezun olan her öğrencinin ayrı bir anısı vardı bu okulda. Okulu ziyaret eden mezunların aklına gelen ilk hatıra, idare binasının önüne asılan “Kazandı” listesi oldu. Mezunlar, sınav sonucunu öğrendiklerinde sevdiklerine bu müjdeli haberi vermek için koşarken ayaklarının sırtlarına değdiğinin hikâyesini paylaştılar.

On iki on üç yaşlarındaki çocuklar, yuvalarından ilk defa kanat çırpıp kuşlar misali Pazarören’de okumak için evlerinden ayrılıyorlardı. Üzerlerinde, derede tokaç yemiş meşe külüyle yıkandıkça küçülmüş pantolonları, ayaklarında babalarının veya ağabeylerinin bol ya da dar gelen ayakkabıları; uzun siyah saçları, kalın dudakları, çatık kaşları, çakmak çakmak gözleri ve zeki bakışlarıyla Pazarören’in yolunu tutarlardı.

Yatılı öğrenciler yirmi otuz kişilik ranzalarda yatarken nehari öğrenciler terk edilmiş evlere yerleşirler ancak her iki öğrenci grubu da ilk gün yorganla döşek arasına büzülerek yataklarında âdeta yok olurlardı.

Talebeler nefeslerini olabildiğince içine çeker, çok şey düşünür, hiçbir şey konuşmazlardı. Hepsi de hayatın mecburiyetini derinden yaşayan çocuklardı. Yurdun farklı yerlerinden gelen bu öğrenciler oyun oynar, mizaha yer verir; memleketin derdine, dermanına kadar varan sohbetler eder, teneke-den darbuka çalıp mandolin eşliğinde türkü söylerlerdi.

Traktörün römorkunu tıka basa dolduran öğrenciler, tarım çalışmaları için okul çiftliğine giderken şarkılar, marşlar söyler; şiirler okur, avazları çıktığı kadar bağırırlardı. Pazarören’e okumaya gelen köy çocuklarının el-

lerine kazma, kürek, bel, çapa çok yakışırdı. Mesleğe atıldıklarında bu levazım araçlarıyla hizmet edecekleri Anadolu köylerinin hayalini kurarlardı. Kendileri de öğrencileri gibi azimli birer köy çocuğu olan öğretmenler bu çocuklara sevgiyle bakarlardı.

Cumartesi günleri sinema salonunda gösterilecek film dört gözle beklenirdi. Harçlıklarından para biriktiren talebeler salona erken girip koltuklara kurulurdu. Parası olmayan öğrenciler, görevlilerin yere attıkları yırtık biletleri yapıştırarak içeri girmeye çalışırlar; bazı öğrenciler de salon boş kalırsa ikinci devrede ücretsiz seyretme ümidiyle dışarıda beklerdi.

Okul yöneticileri, yatılı olmayan öğrencilerin evlerini gezer, onları dinler, problemleri varsa çözmeye çalışırlardı. Vukuat işleyen öğrencinin velisi, pazartesi günü idareye çağrılır, uzun bir bekleyişin ardından çocuğuyla karşı karşıya getirilirdi. Çocuğunu gören veli “Yine icat çıkarmışsın!” diye söze başlar, karşılıklı mütalaanın ardından velinin son sözü “Hocam, sen nasıl biliyorsan öyle yap.” olurdu.

Yatılı öğrenciler, nehari öğrencilerin özgürce yaşadıkları ev ortamını özlerken nehari öğrenciler ise bulundukları şartlar içerisinde her türlü hizmet ve imkânın sağlandığı yatılı öğrencilerin yaşantılarına imrenirlerdi.

Öğrenciler cuma günü merdiven basındaki kampana adı verilen zilin altında toplanır, üzerlerine fırlatılan mektupla sıladan gelecek havadisi beklerlerdi. Zarfı kapan öğrenci,

mektuptaki yazıdan çok zarfa konulan paraya bakar; zarf doluyorsa çarşıda çemen ekmek yemek için Toros’un yoluna koyulurdu.

Tatillerde -özellikle de kış mevsiminde- ki ayazlarda- boyundan büyük valizi sırtlayıp eve kavuşmak, öğrenciler için en büyük heyecandı.

Pazarören mezunları her çehreden dünyaya bakacak kitaplar okurdu. Okudukları kitapların içinde kendileri gibi feleğin kazanında pişip ızdırapla yoğrulan o kadar çok insana rastlardı ki bu insanlara sokakta gördükleri insanlardan daha çok yakınlık duyarlardı.

Pazarören mezunları anneden babadan uzak, saçları okşanmayan, sevgiye ve ilgiye hasret çocukları. Bütün güçlüklerle rağmen gülmeye her zaman hazır, beklen-siz, şikâyet-siz ve bahanesizdiler. Pazarören mezunları dostluğu mukaddes bilip ellerinde-ki son lokmayı arkadaşlarıyla paylaşırlardı. Sefaletin çarkında ezilmelerine rağmen aldıklarını değil verdiklerini makbul sayarlardı ki kaybederken edindikleri deneyimler -belki bu sayede- onların en büyük kazancı oldu. Pazarören’de okuyan öğrenciler, bitmez tükenmez taleplerle ailelerinin karşısına çıkan talebeler olmadılar. Çok katlı okullarda değil tek katlı mekteplerde okudular. Pazarören mezunları ekenden kalkmayı, üç öğün yemeği, üç etüt ders çalışmayı, sahiplenmeyi ve sahiplenil-meyi bu okulda öğrendiler. Kozasını yırtan tırtıl misali öğretmen, yargıç, avukat, asker, polis, doktor, işçi... oldular ancak ne oldularsa bulundukları yerde en iyisi oldular.

Her yönüyle birbirine benzeyen Pazarören mezunlarının mağlubiyetleri hiç olmadı hatta başarıları artarak devam etti. Zorluklar, Pazarören mezunlarının önünde ne kadar engel oluşturursa oluştursun hayata dair yeni bir damar bulup topluma karışarak bahar güneşi gibi doğmayı başardılar.

Pazarvıran Eğitim Kursu olarak açılan ve daha sonra Pazarören Köy Enstitüsü, İlk Öğretmen Okulu, Öğretmen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Anadolu Lisesi, Özel Program ve Proje Uygulayan Anadolu Lisesi ve günümüzde Pazarören Fen Lisesi olarak eğitim-öğretime devam eden okulun türü ne kadar değişse de “gibisi olmayan adam” yetiştirme usulü bu okulda hiç değişmedi. Öğrenci ruhunun temizliği, tokluğu ve süsünü ihmal eden birçok tavır Pazarören’de iyi

hâle geldi. Kendi medeniyetinin ve köklerinin bilincinde, bütün insanlığı muhatap alan ve kendisinin de bütün insanlar tarafından muhatap alındığı öz güvene sahip öğrenciler bu okuldan mezun oldu. Kökü ezelde, dalı ebette bir sistemin ilmine, irfanına ve idrakine ulaşan bir gençlik yetişti Pazarören’de.

Pazarören mezunları okudukları dönemde isimsizdiler. Vakur duruşlarıyla ve te-bessüm eden yüzleriyle “meşakkatle terbiye edilmiş direnç abidesi” olarak tarihe adlarını yazdırdılar. Yaşamadıklarını değil yaşadıklarını özleyen Pazarören mezunları, gökyüzünden geçen beyaz bulutlar gibi geçip gitmişlerdi. Pazarören’de yeniden bir araya gelen tedrisatın bu eşsiz numuneleri kardeşliğin, kaderdeşliğin, kadirşinaslığın bağlarının bu okulda kurulduğunu Pazarören mezunları gününde bir kere daha yaşadılar.

Bugün hâlâ o yılların izi taşınmaya ve sürülmeye devam edilmektedir. Bu yönüyle Pazarören mezunları, Pazarören’de okuyan gençler ve Türkiye için büyük bir mirastır. Pazarören buluşmasında mezunlar; Pazarören anılarını, ideallerini ve yüksek hedeflerini geleceğe taşımadaki tek amaçlarının millete ve devlete hizmet etmek olduğu inancını yeniden gösterdiler.

Pazarören mezunları, gençlerimizi istikbale hazırlayacak, akliselim, kalbiselim, fikriselim nesiller yetiştirecek çelebi öğretmenlere her zamankinden daha fazla ihtiyaç olduğunu dile getirdiler.

Eğitim ikliminin inşasına katkı sağlayacak gönüllüler olarak kendilerinin sorumlu olduklarını bir kere daha addettiler. On yedinci kez bir araya gelip hasret gideren Pazarören mezunları, iki günlük ziyaretin ardından birbirine sarılarak gözyaşlarıyla Pazarören’den ayrılırken çocukluk yıllarının özlemini arkalarında bırakıp tekrar kavuşmak ümidiyle görev yerlerine, memleketlerine döndüler.

CELİL'İN OĞLAKLARI

Yörük muhabbetinde, kelâma bal katılır;
Arada bir "Celil'in Oğlağı" anlatılır!

Erdemli kazasında yaşanmıştır bu olay;
Yüz yıldır zihinlerden çıkmamış, dile kolay!

Keçi sürüsü vardır, bizim meşhur Celil'in;
İzini sürer durur, yayanın ve sahilin...

Yüksekyurt Yaylası'nda, sürüye kıran girer,
Dev cüsseli tekeler, kırılır birer birer!

Bir baytar çağırırlar, biraz kurtulur sürü;
Lâkin hiç teke kalmaz, bu salgından ötürü!

Celil Bey ve obası, develere binerler;
Sürüyü de alarak, Limonlu'ya inerler!

"Teke katımı vakti" gelir çatır sonunda;
Sürünün tekesi yok; çaresi yok onun da!

Celil Bey sürüsünü otlatırken ormanda;
Üç beş geyik tekesi çıkagelir o anda!

Geyikleri görünce, Bey saklanır tepeye;
Keçiler de memnundur, gerek kalmaz tekeye!

Yaklaşık dört ay sonra, artık karakış girer;
Celil'in keçileri, yavrular birer birer...

Mart gelince oğlaklar yaprak yemeye başlar;
Ev hanesi "yaylaya göçsek" demeye başlar!

Celil yollara düşer, develeri kolunda;
Keçi oğlak karışık; sürü yayla yolunda!

"Tilki Adam Astığı" engebeli, derince;
Oğlaklar firar eder uşurumu görünce!

Celil Bey oğlakların ardından son kez bakar;
Feryat eder, bağırır, figanı dağlar yıkar!

Herkes iyi anlamış olayın mânasını;
Babası geyik olan, dinler mi anasını?

Sürün yavrusuz kaldı, delir Celil'im delir!
"Oğlak gibi dağıldı!" deyimi burdan gelir!

Halil GÜLŞEN

AŞİNA

Ben bu aşkın membasından gelmişim
Öncesini sonrasını bilirim
Onunla ağlamış onla gülmüşüm
Yağmurunu borasını bilirim
Aşmak için yokuşları düzleri
Çok incittim söylenmemiş sözleri
Bir o yârin kahverengi gözleri
Bir bahtımın karasını bilirim
Yollar da çift temizi var kiri var
Yürü yürü en başına geri var
Hayalleri suya düşen biri var
Kalbindeki yarasını bilirim

Ben şairim derya benim deniz ben
Hep gönlüne yenik düşen aciz ben
Son sözümü söylemedim henüz ben
Ki onun da sırasını bilirim

Mehmet Ali YÜCEL

Âlim yanında dil'ini
Tut ki bilim öğrenesin
Ârif yanında kalb'ini
Tut ki ilim öğrenesin
"Keşf'e medâr hâli vardır
Allah dost'u insanların

Zuhuf 36

"Keyfe keder" hâli vardır
Şeytan dostu insanların...

Serdar SAVAŞ

SÜREYYA

Gidelim diyordum sen bekliyordun,
Sanki sürem bolmuş gibi Süreyyâ.
Sabret biraz bahar gelsin diyordun,
Bütün güller solmuş gibi Süreyyâ.
Şu bağrımdaya nice dertler taşırdım,
Kanatırdım tel tarakla kaşırdım,
Vakit mi kısaldı benmi şaşırdım?
Birden sabah olmuş gibi Süreyyâ.
Dağda kurtlar ulur köpekler ürür,
Gören gözlerimi mor duman bürür,
Bir yanımdan çeke çeke götürür,
Gideceğim yolmuş gibi Süreyyâ.
Bilmediğim soruları sorarlar,
Hiç durmadan beni öyle yorarlar,
Dumansız bir ateş içimde harlar
İnan vâdem dolmuş gibi Süreyyâ.
Can çekişir sevda denen yaramaz,
Ölsem birgün çıkıp beni aramaz,
Hasret çeker yüreğine saramaz,
Kırık beden kolmuş gibi Süreyyâ.
Kan tutulur parça parça bölünür,
Korkusuzsa hep uğruna ölünür,
Kahramanlar iftiharla övünür,
Sonsuzluğu bulmuş gibi Süreyyâ.
Yüreğime değer sevdanın oku,
Düşünürüm birden var ile yoku,
Sarar her tarafı güzel bir koku,
Mis kokulu belmuş gibi Süreyyâ!
Tam iman etmişiz müstesna
Ad'a Musahhar olmuşuz bu leziz tad'a
Ne sayarsan say şu yalan dünya'da
Takındığın rolmüş gibi Süreyyâ.
Kimsesizim, çaresizim, dardayım,
Yangınlarım dinmez oldu nardayım,
Belgeliyim dâim âhu-zardayım,
Çok günahkâr kulmuş gibi Süreyyâ

Halit BELGELİ (Ben Bir Hiç'im)

FİRAR ETTİM

Yalan yanlış anlattığın bal tadında kelâm ile
Zây ettiğin aşk isimli sözlerinden firar ettim
Sevmeye tutuklu kalbin zorluğunu bile bile
Beni sana mahkûm eden gözlerinden firar ettim
Bilemedim, yâr dediğin yüreğe ateş salanmış
Vuslat zârıyla islenen ele ayağa dolanmış
Sevdanın kara ceminde külü yüzüne bulanmış
İçin için yanıp tüten közlerinden firar ettim
Pusu yemiş umudumun feryadını hiç saydığı
Âhdan aşınan ömrümü şu başıma taç saydığı
Ağır ceza hâkiminin bir öpmeyi suç saydığı
Dudak kıvrımında biten izlerinden firar ettim
Sesinin her tınısını gönlüme nakşettim tek tek
Pervasız edayla bana sunulan karşılıksız çek
Hep buz kesen duygulara ayaz vurunca fecre dek
Temmuz'da bile üşüten yazlarından firar ettim
Dili bağlandı kalbimin aşkına kıyam dururken
Âciz kalemim diz çöktü göz pınarlarım kururken
Sana dair türkülerde mızrabı cana vururken
O kahrolası saf tutan sazlarından firar ettim
Hoyrat bir mühürdü hayat sancılı göz çukurumda
Boş hayâllere bakıp da durmak vebâl bu durumda
Kavuşmalara yazdığım şiirleri okurum da
Gurbet tadında teninin tuzlarından firar ettim
Duy ey ecel bakışlı yâr, gayrı kalmadı bir mâna
Dünyanın bütün dilleri ile isyanımdır sana
Attığımız her adımda tuzaklara kana kana
Uçuruma sürükleyen düzlerinden firar ettim...

Filiz DAŞ

KAHVE TELVESİ

Fatma Çetin KABADAYI

"Voooo... Anam, n'örürsünüz, dünürler gelicek daha bitiremediniz mi?"

"Dur gadasını aldığım şunu ıccık o yanna çeviriyim. Halı eğri mi duruu nii?"

"Niresi eğri yinge? Gendinizde gusur bulup durmayın!"

Evde bir telaş vardı. Evin kızı Hülya'yı geçen ay nişanlamışlardı. Bugün erkek tarafının teyzeleri, teyzekızları, halaları ziyarete gelecekti. Bir haftadır köşe bucak temizlik yapılmış, beğenilmemiş yeniden yapılmış, 'battı' denilip yeniden yapılmıştı. Kayseri'nin âdeti böyleydi. Kız hele nişanlansın, oğlan evi haftada bir sefer bulduğu akrabayı toplar, ziyaret amacıyla kontrole gelirdi. Güya dünürlük bağlarını güçlendirecekler, birbirlerinin huyunu suyunu öğreneceklerdi.

Saat bire geliyordu. Gelin kız Hülya, oğlan tarafının düzende aldığı siyah, üzeri simli, eteği diz kapağının altında olan elbiseyi, ince çorabını, topuklu ayakkabıları giymiş, saçlarını düzleştirmiş, hafif makyajını da yapmıştı. Hazırdı. Felak, Nas surelerini ardı ardına hızlıca defalarca okuyordu. Heyecandan elleri titriyordu. Annesi Gülfidan eltisiyle servis tabaklarından peçetelerine, su bardaklarından çay fincanlarına, yaptıkları sayısız pasta böreklerle her şeyi salondaki yemek masasına en güzel ve en ihtişamlı biçimde hazırlamışlardı. Maksat çok çeşit olsun da onlara mahcup olunmasındı. Sonuçta az kişi de gelmeyecekti; hesaplarına göre on, on beş kişi ağırlanacaktı.

Bir evin bir kızıydı Hülya. Ağabeyi evleneli yedi yıl olmuş iki çocuğu da ele ayağa gelmişti.

Onlar iş dolayısıyla başka şehirde yaşıyorlar, bayramda seyranda fırsat buldukça geliyorlardı. Liseyi bitirdikten sonra okumada

çok da gönlü olmayan Hülya, haftada en az iki kez, kapı kapı dolaşıp oğluna kız arayanların karşısına çıkıp bir bardak su ikramıyla kendini göstermiş, son aylarda da bu durumdan iyice sıkılmıştı. Etrafta herkes:

"Daha nii beklersiniz gızı bi viremediniz anam, yaşı geçiyor, Allah itmeye evde galır!" demeye başlamıştı.

"Gız Hülya... Çekmecedен ince desenli müsafür çatallarını gop getir guzum."

"Tamam!"

Hülya topuklularla endamını göstere göstere mutfaka gidip geldi. Yemek takımının aynasına yaklaşıp makyajına bir kez daha baktı. Kahverengi gözlerinin üzerine sürdüğü beyaz ve açık mavi tonlarındaki far ve göz kapaklarının üzerine incecik çektiği kalemle doğrusu hoş gözüktüğünü düşünüyordu. Elti Mihriban en son çerez tabaklarını da getirip diğer masaya -sonradan lazım olacakların yanına- bıraktı. Elini beline götürdü. Lacivert eteği kilosundan dolayı yukarı doğru çekiliyordu ya başka çaresi yoktu. Dar gelse de sıkısa da bugün illa ki güzel giyecekti. Her günü bir bilmemek lazımdı.

Üçü de her hazırlık bittiği hâlde oturamıyor ortada dolanıyor, orayı burayı onların gözüyle inceliyorlardı.

"Gııı... Şordaki örümcek ağı mı nii?"

"Yoh anam onu da nirden çıhardın?"

"Ne biliim, gözüme mi ööle gözüktü zaaar... Sona n'ader pasahlı dimesinler."

Kızına da öğüt vermeyi unutmuyordu Gülfidan Hanım.

"Hülya, gız onların yanında vara yoğa gülüp neyitme! Ni yeğnicek gızmış dimesinler. Delânının gulaana gider, atar yüzüğü galırsın sonra."

"Beniminen uğraşmayın, devlisüün ne

didim size ben?"

"Gız gısmı anasına büyüğüne bişi di-
mez! Çemkirmez! Bu yaşda nii siniri bu?"

Zil çalıyordu. Üçü de önce birbirlerine,
ardından kapıya doğru bakıp üst başlarını
çekştirerek hazır ol vaziyetinde kapıya yak-
laştılar. Kibar olmanın vakti gelmişti yine. Evin
hanımı kapıyı açarak güler yüzle içeri buyur
etti. Oldukça kalabalıklardı. Dışarıda ayak-
kabısını çıkaran içeride karşılayanları öperek
poşette getirdiği topuklu ayakkabısını giyerek
salona geçiyordu. Yaklaşık on dakika süren
bu girişin ardından Hülya kapıda çıkarılan
ayakkabıları düzelterek uçlarını gidiş yönüne
doğru çevirdi. Bunu yapmasa büyük laf çıkar-
ırlardı biliyordu.

Ardından holdeki aynaya son kez ba-
karak içeri girdi. Misafirlere tek tek nasıl ol-
duklarını sormak zorundaydı.

"Hoş geldiniz hanım anneciğim..."

"Hoş bulduk kızım."

"Nasılsınız, iyisiniz inşallah?"

"İyiim kızım sen nasılsın?"

"Teşekkür ederim ben de iyiim."

Hanımanne diye hitap ettiği oğlanın
anasıydı. Elli yaşlarında oldukça kilolu bir
bayandı. Beyaz teni o kilo aldıkça gerginleş-
miş yüzüne güzellik katmıştı. Mantıları, yağ-
lamaları, su börekleri evinden eksik olmadığı
gibi haftanın dört günü de güne gidiyor ka-
dınlarla vakit geçiriyordu. Mütevazı görünse
de kolay kolay bir şeyi beğenmez, yüzü pek
gülmezdi. Yanında oturan Hülya'nın yakında
eltisi olacak bayanın kucağında üç yaşında
oğlu vardı. Usluydu.

'Hele bir yerinden kalksın da görsün'
diyen dik bakışlarıyla oğlunu yiyip bitiriyordu.
İyice süslenip püslenip gelmesine kimse hiç
şaşırmamıştı. Mavi kumaş elbisesi dizinin he-
men altındaydı. Önleri, kol ağzları işlemeli
olan elbiseye çok para verdiği de aşikârdı.
Belki onu da oğlan evi almıştı. Özenmese
başta kayınvalidesi olmak üzere bütün erkek
tarafı hatta yeni gelinin etrafı da laf söz eder-
di.

"Hoş geldiniz yengeciğim... Nasılsı-
nız?"

"Hoş bulduk Hülya, iyiim canım, sen
nasılsın?"

"Teşekkür ederim, bildiğiniz gibi... Ev-

deyiz bütün gün."

"Ne güzel... Ben çalıştığım için özlüyö-
rum evi doğrusu. Kıymetini bil."

"Haklısınız."

Hülya biraz bozulur gibi olduysa da
belli etmedi. Çalışmadığını başına mı kak-
mak istiyordu yoksa şikâyet eder gibi yapıp
kendini mi övüyordu anlayamadı ama yine
gülümseyerek teyzeye, halaya, hala kızlarına,
diğer misafirlere tek tek nasıl olduklarını sor-
du. Cevaplar, sorular, yüz ifadeleri aynıydı.
Herkes daha ortama ısınmamış hâlde ka-
lıp gibi cevap veriyor, zoraki gülümsüyor, bir
yandan da açık arıyordu.

Hülya kapının yakınına koydukları
bir sandalyede oturdu, elini kolunu nereye
koyacağını bilemiyordu. Beş on dakika ön
konuşmalar ve hâl hatırın ardından konular
koyulaşmaya herkes kendine dönmeye, in-
celmeler bırakılmaya başladı;

"Mürvet Hanım Tiyze, sizin oğlan as-
gere gideceymiş diyolardı."

"He, gidecek ya anam belli de değil,
belki para veririm diyor, nirden alacaasa o
gadder parıyı?"

"Vooo... Anam şimdi moda oldu, Gay-
serili didiğin zengin olur diye basıyorlar parıyı
gözünün yağını yidiğim, yarını düşünen yoh!"

"He, dooru diyon..."

Ev sahibi çayları doldurmak üzere mü-
saade istediğinde Hülya da hemen annesinin
peşinden kalktı. Kayınvalide bir bardak su ge-
tirmesini istemişti. Hülya hemen getireceğini
söyleyerek önü hanımmannesine dönük olarak
odadan çıktı. En çok da bunda zorlanıyordu.
Mutfağa girer girmez annesini dürterek fısıltı-
ıyla konuştu;

"Su istiyor denizanası!"

"Sus gız ömrü kesilmeyesice, biri du-
yar! Götür istiyosa! Oğluna 'he' dimeyi bili-
yon."

"Saga da bişi dinmiyor. Laf olsun diye
istediği belli. Niii yedi de hemen susaşmış?"

Anası 'La havle' diyerek çayları doldu-
rurken kristal bir su bardağına özenle su dol-
duran Hülya, altına kristal tabağını, tabağın
üstüne de dantel örtüsünü yerleştirerek sağ
elinin avcuna alıp içeriye yöneldi. Adımlarını
dikkatle atıyordu. Düşmekten, titremekten,
tabağa su damlatmaktan korktuğunu bakış-

larına yansıtmamak için de büyük çaba harcıyordu.

"Buyurun hanımanneciğim."

Kayınvalide suyu alıp ağır ağır içti. Her ara verdiği odayı, oturanları, gelin kızı, torunu, takıları, tokaları baştan aşağı inceleyordu. Birkaç dakika bir saat gibi gelmişti Hülya'ya. Sonunda bardağı uzattı;

"Al kızım, eline sağlıh..."

Hülya 'afiyet olsun' diyerek mutfığa gitti. Annesinin doldurduğu çayları tepsiye özenle alıp salona getirdi. Mihriban Hanım misafirleri masaya almıştı. Son zamanlarda masada çay keyfi yapmak alışkanlık olmuştu. Çaylar dağıtıldı. Hepsi birbirinden iştahlıydı. Yedikçe de hem mideleri hem çeneleri açılmıştı. Her kafadan bir ses geliyor, konu dağıldıkça dağılıyordu:

"Devlisün eve bi üvez dadandı, epelekler bir yandan... Nirden geldilerse..."

"Abariii... Niyittiniz ya? Izıcık sinek ilacı sıhaydın. Bürguniye galmazdı. Bildir bende de olduydu da. Öyle ittim, gurtuldum."

"Düneen çarşıdan eve dooru geliyordum, bi bahtım bizim Müzeyin'in erincek gızı. Nire gidiyon didim, dimez olaydım da dilim dutulaydı, anam didiğime pişman oldum. Bir surat, nidiim ben senin ekşi suratını haspa!"

Karnı doyan çayını da çay bardağını da yeniletip yeniden koltuğa geçiyor, Hülya, annesi, Mihriban da ortada koşturup duruyordu. Kadınların konuşacak çok şeyi vardı. Kimse kimseyi dinlemiyor, bir konudan diğere geçiliyordu. Saatler üçe geldiğinde oğlan tarafı tek tek hediyelerini teslim etti. Her biri gelin kıza hediye getirmişti ve hediyeyi alan Hülya, elini öpmek, aldığı kıyafetse denemek zorundaydı. Kayınvalide kol çantası, eltisi buluz, emesi gömlek, diğeri havlu, öteki terlik, beriki eşarp derken Hülya giyip çıkarmaktan hayli yorulup terlemişti. Teşekkür etmekten de dili damağı kurumuştı.

Saatler dört olduğunda nihayet son ikram olan köpüklü kahveler de geldi. Şapırdatarak içildi.

"Bi gıpraşmayın da çeviriyim şu falımı..." diyerek fincanını tabağına çeviren büyük halaları bir yandan da etraftakilerin tepkisine bakıyordu.

"Anam senin falın fallanmış..." diyerek

kahkahayı basmıştı yeni kayınvalide.

Hepsi lafın sonunu bildiğinden gülmeye, göbekler kilodan sallanmaya başladı. Gülfidan Hanım'ın yorgunluk ve stresten alınandan terler akıyordu. Kızlarında, evlerinde, hizmetlerinde bilmeden bir kusur etmişler miydi acaba? İçi içini yiyordu.

Kızına bakmaya geldikleri o sabah sepette katlanmamış çamaşırlara nasıl ters ters baktıklarını hatırladıkça kızına kızıyordu. Kaç kez demişti 'akşamdan işini bitirmeden yatma' diye. Evinde genç kıızı olanın sabah yedide her işi bitmiş olacaktı ki erkenden eve gelenlere mahcup olunmasın idi. Kadın terliğini ayağından çıkarıp çaktırmadan koltuğun altına itmiş, alır gibi yapıp alt taraflar tozlu mu diye bakmıştı. Zor kadın olduğunu oracıkta anlamıştı Gülfidan.

Ah, bu Hülya, ev işini de hiç sevmezdi ya mecburdu artık. Yirmi üçüne girmişti. Komşuları Ayşe Hanım'ın kendisine bulduğu bu fırsatı kaçıramazdı. Oğlan memurdu, nüfus dairesinde çalışıyordu, özenerek giyiniyordu. Boylu posluydu. Eli yüzü düzgündü. Terbiyeliydi daha ne olsun diye düşünüyordu Gülfidan Hanım, böyle damat herkese nasip olmazdı ya. Tek derdi kızının kendini mahcup etmesiydi, sonuçta cahildi ne de olsa, yarın bir gün evlendiğinde de böyle yaparsa bu Osmanlı kadını kaynanadan çekeceği vardı. Oğlanın halası fincanı iki de bir yoklayarak soğuduğuna kanaat getirince açıp kayınvalideye uzattı;

"Bi bahıver hadi gelinimiz... Senin ağzın iii laf yapar."

"Nii lafı gıı? Ben lafı sözü sevmem, nidiim... Şuncacık ahlımı da sana mı viriyim?" diyerek fincanı alan kayınvalide gözlerini ayırarak fincana baktı. Sanki içinde hortum çıkmış, kötü bir haber varmış gibi şaşkıındı. Herkes bir anda sustu. Biri yutkunsu sesi duyulacak kadar sessizleşen ortam adeta gerginleşmişti. Ne diyeceğini çok merak etmişlerdi. Sonuçta çok özel meseleyi bu kadar kalabalıkta söyleyecek değildi ya.

"Aboovvv... Bu naader gave telvesi gızım! Fincanın yarısı gahve dolu! Allah itmeye sen böle idersen oğlumu tiz vahitte batırırsın gelin..." deyiverdi.

Suratı da iyice düşmüştü. Onun hem

sözüne hem yüz ifadesine herkes şaşırmıştı. Kayınvalide sanki falı unutmuş kusur aramıştı. Hülya'nın başı hemen öne eğildi. Yorgunluk ve stresten saatlerdir kendini tutan, sabreden, annesini mahcup etmemek için susan Hülya'nın gözlerinden ardı ardına yaş aktı. Herkesin gözü ondaydı. Yanındaki sandalyede oturan annesi kızının sırtını sıvazladı:

"Öğrenir benim kızım hanımannesi. Daha genç... Biz de genç olduk, anlayışlı olmak lazım..."

Ah şimdi bu kadına neler söylenirdi ya susmak zorundaydı. Pire için yorgan yakacak değildi. Erkek tarafı elbet kız tarafını gelip gidip üzecekti. Sabretmeden evlilik olmazdı. Daha bu en basitiydi.

"Oluruh oluruh... Hele şinci şu gelinin falına bahalım da..."

Birçoğunun moralinin bozulduğuna bakmadan fincanın içini didik didik inceledi. Aklına geleni söylüyordu fakat onu ne fal sahibi ne de diğerleri dinliyordu herkesin tek düşündüğü kahvenin telvesiydi. Bu kayınvalide Hülya'nın hayatını zindan mı edecekti? Her yeri incelemiş, hiçbir kusur bulamamıştı da kahve telvesini bahane edip kızın moralini bozmaya mı karar vermişti. O da insan evladiydı. Bu kadar kişinin içinde onu küçük düşürmek marifet miydi?

"Vooo... Anam senin horantada hasta biri mi var niii? Hatta böğrü ağrıyor. Bah, bah hele bah... Diinek gibi biri var burda. Sohranıp duruyor ardından. Gel hafta size iki dene müsafür görünoo. Gayri şemşamerinizi alır oturursunuz ellam..."

(Kelimeler: N'örürsünüz: Ne yapıyorsunuz? Şordaki: Şuradaki, Düneen: Dün, Nader: Ne kadar, Sohranıp: Söylenip, Gadder: Kadar, Diinek: Değnek, Nidiim: Ne yapayım, Şemşamer: Ay çekirdeği, Devlisün: Bir önceki gün, Yeğnicek: Hafif, Delânlı: Delikanlı, Zaaar: Zahir, Epelekler: Kelebekler, Izıcık: Azıcık, Sıhaydın: Sıksaydın, Şinci: Şimdi, Abarii: Şaşıрма anında söylenen bir söz.)

DÖNGÜ

Öyle bir döngüye gireceksin,
Biraz yorgun ve biraz bencilsin.
Pür heyecanlı sinekler konacak,
O nadide tenine,
Onlarla dertleşeceksin.
Ta ki hüznü ısıklarla seni kendine getirene dek.
Kör bir bıçağın olacak,
Akan ilk kanda senden olacak.
Işığın öldürülünce hunharca.
Artık karanlığa âmâ olacak,
Son kalan bir bedeviye tanıyacaksın.
Tanıyacaksın ama boş,
Dokunmayı bilmezsen her şey boş.
Öyle bir döngüyle imtihan edileceksin ki,
Arkasından ağladığın mefta sen olana dek,
Ta ki son bir canın kalana dek,
Sürecek ve sürdürülecek.
O ilk gözünü açtığın gün,
Sana dışarıyı gösterecekler.
Dış görünüşe aldanacaksın.
Fazla mutluluğun ardından,
Özünde acıya bakacaksın.
Pişmanlıklarla oturup yıldızları sayarken,
Sen ben olacaksın.

Berat ÖZDEMİR

*Hangi sözlerle ninem gönlünü açmışsa bana,
Ben o sözlerle gönül vermedeyim sevgilime.
Sözlerim ninni kadar duygulu olmak yaraşır,
Bağlıdır çünkü dilim gönlüme, gönlüm dilime.
(Faruk Nafiz Çamlıbel)*

İŞGAL ALTINDA

Telaş kıvamında yollarda gözüm.
Sevdamın kapısı işgal altında.
Sana kavuşmaktan başka yok çözüm.
Alnımın yazısı işgal altında.

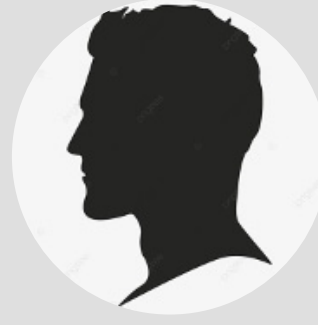
Bir ceset gibiyim, bak eserine.
Başkası can verse koymam yerine.
Çileye dolanıp, daldım derine.
Deryamın kıyısı işgal altında.

Sayende ahvâlîm âleme ibret.
Yanımda olursan, anlarsın elbet.
Yer ile yeksânım, sevgine hasret.
Gönlümün çatısı işgal altında.

Puslu gecelere yanıp derdimi,
Ağlaya ağlaya kırdım bendimi.
Çıkamaz sokaklarda buldum kendimi.
Doğumun batısı işgal altında.

Vefâyı bilen ayırmaz zaman.
Gençliğim çürüsün, unutmam inan.
Kahretsem ikiye bölünür cihan.
Ömrümün yarısı işgal altında.

İbrahim Halil MANTIOĞLU

BIRAKIR

İlk aşk unutulmaz, derindir yara;
İçinde sönmeyen bir köz bırakır..
Kapansa da yara yıllardan sonra;
Yürekte kocaman bir iz bırakır...

Unuttum desen de kalbin hatırlar;
Tepinmeye başlar, bağlı katırlar;
Soluk mektupdaki kara satırlar;
Yastığı ıslatan, bir göz bırakır...

Kapanır iştahın, zehirdir aşlar;
Yalnız gecelerde acılar başlar;
Çaresiz gözlerle dökerken yaşlar;
Geride gülmeyen bir yüz bırakır...

Mutlu eder seni, çıkıp gelişi;
Aklını başından alır gülüşü;
Selamsız, sabahsız çekip gidişi;
Geride anlamsız bir giz bırakır...

Çözümü olmayan zor bir muamma;
Sevenleri boğar kedere, gama;
Kırarsan birleşmez, aşk tutmaz yama;
Ömrün baharından bir güz bırakır...

Beyninde dolaşır cevapsız soru;
Feleğin nedir ki benimle zoru?
Şirvani'nin sönmeyen ateşi, koru;
Yâr nazını çekmek bir haz bırakır...

ŞİRVANİ (Mehmet ASLAN)

KULLAR PERİŞAN

İki yakam bir araya gelmiyor
Sorma Hasan Emmi'm hallar perişan
Bayram gelmeyinen bayram olmuyor
Aylar zor geçiyor yıllar perişan
Zamlar yağmur gibi üst üste yağar
Zengin vakum gibi fakiri sağlar
Bebeler dünyaya borç ile doğar
Fakülte mezunu döller perişan
Gramınan alır olduk şekeri
Dönmez oldu değirmenin tekeri
Çöp toplarken gördüm Mulla Bekir'i
Muhanete muhtaç kullar perişan
Bıldır üçe olan bu yıl on üçe
İşsizlik sürükler gençleri suça
Emekler zay olup gidiyor hiçe
Kapılar mühürlü diller perişan
İffet ekranlarda üryan geziyor
Edep bataklığa düşmüş yüzüyor
Güçlü olan güçsüzleri eziyor
Evliler, bekârlar, dullar perişan
Kaç sıfırı attık çözüm olmadı
Eridi akçemiz değer bulmadı
Cep delindi tek metelik kalmadı
Buhar olup uçtu pullar perişan
Hainler dünyayı dar eylediler
Ormanları yakıp bor eylediler
Toprağın bağırını kor eylediler
Bağrı yanık çamlı beller perişan
Ne ettiyse âdem ettiğin buldu
Hayat dediğin bir dikenli yoldu
Gel gör Hasan Emmi'im insanlık öldü
Taşıyamaz oldu sallar perişan
Çilesi bitmiyor yaşlının gencin
Nurgül'üm tükendi gayrı direncin
Şek aldı yerini sonsuz güvencin
Gönüllere giren yollar perişan
Bülbüller figanda güller perişan
Nurgül KAYNAR YÜCE

UĞRAMIYOR HÜRRIYET

Karadeniz çırpınsa, kabaran Azak çoşsa
Kırımım'ın yanına uğramıyor hürriyet!
Kollarını açarak tüm tutsaklara koşsa
Akmescit'in hanına; uğramıyor hürriyet!

Güney'im ayrı yara, derininden kanarken
Kerkük ilim is duman, Musul yurdum yanarken
Sam amcalar kanıma, her gün ekmek banarken
Türklerin cananına uğramıyor hürriyet!

Bilmem ki neden bitmez, Türkistan'ın çilesi
"Baydın"ı kiskandırır, "Şi Cinping" in hilesi
Ata yurdum yıllardır, Kızıl Çin'in kölesi
Altay'ın yakınına uğramıyor hürriyet!

Erivan cüretlendi, sağ eli gırtlığımda
Öbür eli "Hankent"te aş pişen ocağımda
Kaybettirip emmimi, bibimi kucağımda
Yakıştırıp şanına uğramıyor hürriyet!

Efsunkar olsan bile, "Fizan" kadar uzaksın
İsmail'i çektiğin, çökertici tuzaksın
Taş fırın erkeğisin, en sertinden kazaksın
Özlemlerle bakınana uğramıyor hürriyet!

İsmail SÜKLÜM

OKULLAR AÇILIRKEN

Yusuf DOĞDU

Bütün insanlar yaratılış itibarıyla birbirinden farklı varlıklardır. Yeryüzündeki insanlara baktığımızda her birinin ayrı bir vücut yapısına sahip oldukları gibi ayrı ayrı zihin yapısına sahip olduklarını görürüz. Bu nedenle bireydeki bu farklılıklar onların tüm hayatını etkiler.bizler anne baba ve öğretmenler olarak bu farklılıklardan hareketle çocuklarımızın içindeki "Ben" duygusunun gelişmesi için onlara rehberlik etmeliyiz.

Anne baba ve eğitimciler olarak bizlerin görevi çocuklarımızdaki bedeni, zihni ve duygusal farklılıkları göz önüne alarak, onların kendi kendilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Çocuk herhangi bir konuda "Annem şöyle dedi, babam böyle diyor,öğretmenimin bu konudaki görüşü şudur ama bu konuda ben de şöyle düşünüyorum, benim bu konudaki fikrim de budur" diyebilmeli, o konuda kendi fikirlerini duygu ve düşüncelerini özgürce hiçbir tesir altında kalmadan açıklayabilmelidir.

Çocuğun kendi fikirlerini açıklarken başkalarının ona güvenmesinden çok kendi kendine güvenmesi daha önemlidir. Çocuğun yerine başkaları düşünmemeli, onun yerine başkaları hayal etmemeli,kazanırsa da kaybederse de kendisi kazanıp kaybetmelidir. Çocuk bütün insanlara karşı aynı mesafede durabilmeyi, doğruyu, yanlış kendi tecrübeleriyle denerek öğrenmelidir.

Çocuğun kendini tanımasına arkadaşlık ilişkileri kurmasına oyunla kendini bilmesine el becerilerini keşfetmesine fırsat verilmelidir.

Çocuklarımızı başkalarının çocuklarıyla kıyaslamamalı, davranışlarıyla ilgili tepkilerinde tutarlı olmalıyız. Çocuğa herhangi bir hareketinden dolayı "aptal, beceriksiz, görgüsüz, kafasız" gibi sözlerle yaklaşırsak cesareti kırılır, pısrık, beceriksiz kendine güvenmeyen

hep başkalarından yardım bekleyen bir birey olur. Sürekli büyüme ve gelişme hâlinde olan çocuklarımızın olumlu başarılı davranışları karşısında "aferin, çok güzel bir daha dene, devam et" gibi sözlerle onu yeni hedeflere yönlendirmeliyiz. Bırakalım çocuk düşsün, kalsın ama kendi kendine düşüp kalkmasını yürümesini öğretilsin. Anne, baba ve eğitimciler olarak bizler onları eğitirken sabırlı olmalı asla cezaya başvurmamalıyız. Ceza çocuğun olumsuz davranışlarının pekişmesine neden olur. Onlara verdiğimiz sözü tutmalıyız. Sözümüzü tutmazsak onların gözünde yalancı duruma düşeriz ve bize güvenlerinin sarsılmasına sebep olur. Onları eğitirken neleri yapmamaları gerektiğini değil de neleri yapmaları gerektiği konusunda rehberlik etmeliyiz.

Çocuk bir soru sorduğunda cevabımız kısa ve net olmalıdır. Onun yanında söylenmeyecek sözleri söylememeliyiz. Çocuk okula başlamadan anne babayı okula başladıktan sonra öğretmenini model olarak görür. Bu nedenle çocuğun yanında anne babalar kesinlikle öğretmenini eleştirmemelidir.

Öğretmenlerimiz de toplumda örnek ve çocuklar için bir model olduğunu unutmamalı, öğrencilerinin çeşitli beden ve zihin yapısına sahip olduklarını hatırlamalı, sınıfta ve okulda öğrenciyi merkez alan bir eğitim uygulamalı, fırsat eşitliğine önem vermeli öğrencileri arasında ayırım yapmamalı bütün öğrencilerine eşit davranmalı, arkadaşlarının yanında hatasını söylememeli, neler yapmaması değil neler yapması gerektiği konusunda ona yardımcı olmalıdır. Kısacası; Evde, okulda, çevrede öğrenciyi merkez alan bir eğitim uygulanmalıdır.

Çocuğun eğitimi için okul- aile işbirliğine büyük önem verilmeli, onların özgür, fikrini açıkça her ortamda söyleyebilen, düşü-

nen, tartışan, hoşgörölü fikir üreten bir birey olarak yetişmelerine yardımcı olmalıyız.

Unutmayalım ki bugünün küçüğü yarının büyüğüdür. Vatanımız onların omuzlarında yükselecektir. Bu nedenle bir tek ferdimizi bile heba edecek lüksümüz yoktur.

Yeni eğitim öğretim yılında bütün öğretmen ve öğrencilerimize başarılar diliyorum...

SEVDANA BENİ

Dağları inletir âşğın ahı
Sel gibi çağlattın sevdana beni
Aşkın meczup eder sultanı şahı
Kor edip düşürdün hicrana beni

Gönlümü onarmaz en mahir usta
Kör talihim gülmez hep kara yasta
Ahu gözlerine hastayım hasta
Çul diye serdirdin eyvana beni

Ceylanım, dünyanın en güzel kızı
Semada mehtabın sensin yıldızı
Bağrımda depreşir derdin arsız
Cem edip savurdun hüsrana beni

Beni gemsiz bir al taya bindirdin
Yüreğime inmeleri indirdin
Ciğerimi kızgın çöle döndürdün
Han ettin yol bilmez kervana beni

Derbedere meyler sunar meyhane
Halen ile hara düşer pervane
Hazani'yi aşkın eder divane
Yâr sensiz bıraktın hicrana beni

Mustafa Ferit YILDIZ

NEŞET ERTAŞ'IN DİLİNDEN

Sevdalıydım Bozkırımın düzüne
Meyletmedim yad, yabanın sözüne
Kişi sadık kalır ise özüne
Çok yol alır düğümleri çözerek

Ham meyve mîsali başladı hayat
Çileyle yoğruldu dertlerim kat kat
İsyanım dağları delerdi, fakat
Koruk bala döndü sırlar sezerek

Dolaştım cihanı, çağladım, durdum
Kazandığım gönül benim tek yurdum
Her diyarda ayrı kapıyı vurdum
Yürekten yüreğe ballar süzerek

Hakk sevdiği kula verirmiş çile
Yükledim derdimi, kaleme, dile
Bir de bu Garip'ten dinleyin hele
Buldum ilacımı bozlak dizerek

Öfkesini yener insanın merdi
Sazımın karnına doldurdum derdi
Deli gönlüm böyle murada erdi
Etmedim şikâyet bir gün bezerek

Sizi de beni de yaratan ALLAH
Ancak sevgi ile bulunur felah
Kim kimin kölesi, kimler padişah?
Menzile varılmaz insan üzerek

Abdalı, garibi ol/maz bellemen
Aklı sılasında kalmaz bellemen
Gurbete gideni gelmez bellemen
Geldim işte omuzlarda yüzerek

Gerçek mekânımda daldım uykuya
Selâm olsun benden güneşe, aya
Bir GARİP neferdim ben bu davaya
Anmayın adımı küskün, kızarak

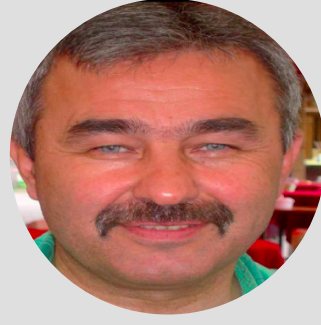
Zübeyde GÖKBULUT (Gelin)

BİZE NELER OLDU?

“Bize bir nazar oldu,
Cumamız Pazar oldu “
Allah deyince ağlayan
Müezzine kızar oldu.
Saç telini göstermeyen,
Eşarbını bozar oldu.
Hacı dedenin torunu
Meyhanede sızar oldu.
Tarihine küfredenler
Bol ödüllü yazar oldu.
Yürümeyi bilmeyenler
Şehir şehir gezer oldu.
Evlat düşman ecdadına,
Ana babayı üzer oldu.
Ailemiz evlere şenlik
Orta yerde tozar oldu.
Aliler, Ayşe, Ömerler,
İray, Simay, Özer oldu.
Hâkim kanun denizinde
Sığ sularda yüzer oldu.
Gariban hak arayınca
Dava yüz yıl uzar oldu.
Üstünlerin hukukunda,
Güçlüler hep ezer oldu.
Merhamet timsali teyzem,
Zalimlikte dozer oldu.
Apartmanlarda komşular ,
Canlarından bezer oldu.
Arkadaşlar birbirinin
Kuyusunu kazar oldu.
Dünyalara sığmayanın,
Sığınağı mezar oldu.
“Bize neler olduysa
Hep azar azar oldu. ”

Mustafa KIYAK

HELAL OLSUN

Ağustosta başıma kar
Yağdırdın ya helal olsun
Bunca derdi üstüme yar
Ağdırdın ya helal olsun

Dindirmedin göz yaşımı
Zehir eyledin aşımı
El içinde bu başımı
Eğdirdin ya helal olsun

Eli güldürdün hâlime
Beddua koydun dilime
Yaban elleri gülüme
Değdirdin ya helal olsun

Hiç duymadın avazımı
Ne dua ne niyazımı
İpe verip boğazımı
Boğdurdun ya helal olsun

Bıktın mı Hikmet Durkut’tan
Uzak tuttun mutluluktan
Göz yaşımı şu buluttan
Sağdırdın ya helal olsun

Hikmet DURKUT

ERKEKLER DE AĞLAR

Gülçin Yağmur AKBULUT

Niçin kazıyorlar araziyi? Kimin üstüne atıyorlar kürek kürek toprağı? Tam takır kuru bakır iliklerim. Raylarca uzayıp gidiyor içimin ıstırabı. Dağlara bağırsam geri dönmüyor sesim. Denizlere haykırsam enginlerde kilitlenip kalıyor hüznüm. "Erkeler ağlamaz." diyor, etrafımda kümelenen kuru kalabalık.

"Dört göz, bir evlat içindir". Bırakın da ağlayayım ey eşrefi mahlûkat. Ben bir babayım. "Ölenler ölümü bilmez, ölüm kalanlar içindir." diye yazdırdım mezar taşına.

Göğsümde kuruyan ırmaklar, alnımda dalsız budaksız ağaçlar. Yokluğun, can evimi oyup bitiren kurt. Gurbette göçebe kuş, mühürlü yalnızlığım. Kırk beş yaşından sonra ölümünle büyüdüm oğul. Üç aylıktın anneni kaybettiğimizde. Kilitlenip kaldığım girdaptan yumuk ellerin çekip çıkardı beni. Kalbimin en savunmasız olduğu zamanlarda gülüşünle güçlendim hayata karşı. Tenine dokununca sıyrılıp gitti hüznüm ünlemsiz öykülere. Sen büyüdün, ben küçüldüm. Ben büyüdüm, sen küçüldün dalgalar arasında. Annen bizim kadar şanslı değildi. Her ne kadar üçümüz de sağ olarak çıkarıldıysak da enkazın altından, yirmi iki saat ancak direnebildi yorgun bedeni ölümün kandiline. Hadi, o beni sana, seni bana emanet edip gitti; sen beni kimlere emanet edip de gittin evlat?

Ay karaydı, yıldız karaydı. Yeryüzü kapkaraydı o gece. Ardi ardınca devrilen duvarların altında kar ayazı bir soğuk işliyordu iliklerimize. Ölümün soğuk yüzünü taşıyordu toz toprak ensemize. Ağlıyordun, duyuyordum. Yanına gelmek istiyor, kımıldayamıyordum. İnce bir ses duyuyordum derinlerden: "Ninni yavrum, ninni yavrum." Ölmekte olan bir annenin dudaklarından. Tıpkı annene benziyordu gözlerin. Onunkiler gibi iri ve simsi-

yah. Onunkiler gibi kıvrıcık ve kahverengiydi saçların. İkinizin de yanağınızda gül bahçesi gamzeler açardı gülünce. Onun kadar güçlü, onun kadar inatçıydın hayata karşı.

Turkuazı çok severdi. Sen turkuaz renginde alırdın bütün oyuncaklarını. Ortaokul, lise... Uzayan yıllar ve üniversiteden mezun olacaktın. Kepini havaya fırlatırken fotoğraflarını çekecektim. Oysa... İlkokul sıralarında asılı kaldı sırtındaki mezuniyet cübbesi. Sözüm vardı annene. İnşaat mühendisi olacaktın. İnşaat mühendisi olacak, kolonları yıkılmayan evlerin temelini sen attıracaktın. Oltalarımız sırtımızda balığa gidecektik. Fernbahçe maçlarını izlerken tezahüratta bulunacaktık tribünlerden. Kuşlar gibi göklerde süzülecektik uçurtma uçururken. Mırıl mırıl söylenecektim satrançta sana bilerek sana çoban matıyla yenilirken. Ata binecek, ok atmayı öğrenecektik sonsuzluğu nişan alırken. Artık sevmiyorum sonbaharı. Sevmiyorum eylül ayını. Cumartesi günlerini, saat on bir otuz yedileri... Paramparça ettim o turkuaz yağmurluğu. Ne çok isterdim. Eylül ayının cumartesi sabahı sana yağmurluk alabilmek için alış verişe gitmemiş olmamızı. Alış veriş sonrası yanıımızdan geçen düğün konvoyundaki maganda kurşunuyla senin değil de benim kurşunlanmamı...

Kiracısıymışız meğer parkların, sokakların. Kiracısıymışız gökyüzünün, ağaçların. Daha iki gün öncesine kadar düşlerimiz vardı. Hayata başkaldıran umutlarımız vardı. Sen ilk maaşını alacaktın. Yaptıramadığımız mezar taşını yaptıracaktık annenin. Sen değil, sağ yanına ben yatacaktım Zahide'nin evlat. Yıkık, dökük, sönük bir harabeyim başucunuzda artık. Misafirliğimin bitmesini beklerken toprak kokunuzu buram buram içime

çekmek. Sabrın manası tam da bu olsa gerek. Kulağımda ölüm çığlıkları, gözlerimde ezberlediğim bir yağmur dalgası. Sağ yanım yıkık kolonlar altında ezik. Sol yanım canı bir magandanın kurşunuyla yaralı.

Bir ihtimal hafifler mi acım? Sanmam. Seni katleden vicdansız bulunup tutuklanırsa söner mi öfkem? Bilmem. Oyuncaklarını sevsen, yorganını üstüme sersem diner mi hasretin, emin değilim. Kovaya sığın okyanus, göz pınarlarım. "Ağaran baş, ağlayan göz gizlenmez." Bu adamı susturmayın.

Güçlüdür diyorlar babalar. Tok açın hâlimden anlamaz. Evlat acısı bilmezler. Cesur ve iradeli olurmuş erkekler hüzün baş gösterince. "Deve suyu bağıra bağıra geçer." dostlar. Akliselim bulunurmuş yiğitler. "Acılı başta akıl olmaz." efendiler!

Yosun kayaya sarılmayıversin bir kere. Bitirir yavuzluğunu. Varlığını imha eder. Şurası var ya şurası... Elemin gelip de taht kurduğu yer. Kalbimin her atışında yer bitirir beni bu keder. Ölüm iki uçlu bir hançer. Oydukça oyar, göğsümü deler. Gönlüm, yanardağ içindeki ateşi özetler. Canımdan can kopararak bedenimden seni kestiler. Tellal olmuş, haykırır özlem, gövdeyi çarmığa çiviler. Evladın ayağı taşta değse babanın bağı kan ağlar. Kaybetmişse evladını bir baba herkül olsa da iki göz iki çeşme ağlar.

Dokunma bana insanoğlu! Evladı olmayınca bir baba neye yarar?

BİLMEK İÇİN ÖĞRENMEK

Tarih biyografisi ve monografi alanlarında erişilmesi çok güç bilgisiyle, dünya çapında bir şahsiyet olan İbnülemin Mahmud Kemâl (İnal)'a sormuşlar:

– Sizdeki bilginin çok azına sahip olmalarına rağmen sizden çok daha fazla tanıyanlar var. Bunun sebebi nedir?

Şöyle cevap vermiş:

– Ben bilmek için öğrendim, onlarsa bilmek için!

SEMANA UÇUYORUM

Kainat dedikleri fani bir muştı ise
Aslolan hakikate sinemi açıyorum
Bahri aşkıta bir zerre payıma düştü ise
Mübarek can suyundan gönlümce içiyorum

İntizar eyleyemem bir ah düşer dilimden
İflahı yok bu derdin şifa bulmam külümde
Cenneti vadetseler vazgeçmem müşkülümde
Gam yüklü yüreğimle kendimden geçiyorum

Sar beni gül sinene cana canan bildiğim
Hüznüyle harab olup sevinciyle güldüğüm
Feleğin çerağında günden güne öldüğüm
Sensiz bir nefes geçen ikbalden kaçıyorum

Leyle-i süveydamsın aç bana gözlerini
Esirgeme kulundan o şirin sözlerini
Füruzan sitaremsin rah eyle izlerini
Pervan olup nurunla ışıklar saçıyorum

Kelamın hazinedir gedalık şivesinde
Ayan olur suretin saadet kisvesinde
Vuslat hicran arası firkat vesvesesinde
Hüsn-ü zan hırkasından kefenler biçiyorum

Maşukunum cefanı başım üzre taşıyım
Şavkından uzaklaşsam gölgene yaklaşırım
Mahrum etme lütfundan sensiz çoraklaşırım
Kırık kanatlarımla semana uçuyorum

Nasiplensem bir lahza hümayun unvanından
Şad olur viran hanem o kutlu divanından
Azad edip cismimi melhufan kervanından
Gülistan-ı cinana gönlümce göçüyorum

Ülkü OLCAY

SIRLI CAM

Mutluluğu ararken bizler iki gönülde
Sen orada mutsuzsun ben de burada mutsuz
Bülbül aradığını buluyor iken gülde
Sen orada mutsuzsun bende burada mutsuz

Ne benim yârim oldun ne el yerine koydum
Ne başka güzel sevdim ne de şeytana uydum
Görünce gözlerinden duyacağımı duydum
Sen orada mutsuzsun bende burada mutsuz

Garezi bize miydi seherde esen yelin
Belki bir elin yağda baldadır diğer elin
Çocuk denecek yaşta ettiler seni gelin
Sen orada mutsuzsun bende burada mutsuz

Biz göçebe aşığız evimiz barkımız ne
Hayat herşeye rağmen güzeldir garkımız ne
Kaderimiz aynıdır seninle farkımız ne
Sen orada mutsuzsun bense burada mutsuz

Zaman geçmek bilmiyor hüznün çöker odama
Meğerse varlığını ışık saçan Dünya'ma
Artık bakamaz oldum arkası sırlı cama
Sen orada mutsuzsun bende burada mutsuz

Yel estikçe hayâlin miski amber saçıyor
Kahpe felek gözünü sanki bize açıyor
Daldıkça anılara uykularım kaçıyor
Sen orada mutsuzsun ben de burada mutsuz

Hamza EROĞLU

ÖLÜM DE VAR!

Kalp uyandı, can uyandı
Hayat varsa ölüm de var!
Yâr elverdi, ağyâr yandı!
Hayat varsa ölüm de var!

Eskidi mi kahrkahr, kahkahalar,
Bulunmaz olur vahalar,
Göçüp gitti ejderhalar,
Hayat varsa ölüm de var!

Pare pare olur gönül,
Hasretinden yanar bülbül
Seher vakti ağlar her gül
Hayat varsa ölüm de var!

Dünya, bakî değil fanî,
Giymeyen mi var kefeni!
Kim kaldıracak düşeni?
Hayat varsa ölüm de var!

Gece kara, sevda kara!
Kalk bu çağda huzur ara!
Ömür celse, ecel yara!
Hayat varsa ölüm de var!

Ey Sükûfî hâlin nice?
Şaşıрма ölüm gelince!
Unutma ki Sırat ince!
Hayat varsa ölüm de var!

Hızır İrfan ÖNDER

OĞUZLAMA VE BASRİ GOCUL

Abdullah SATOĞLU

Nasıl ki Almanların Nibelungen'i, Fransızların Chansan de Rolard'ı, Finlilerin Kalevala'sı ve İranlıların Şehnâme'si varsa, bizim de, aziz şairimiz Basri Gocul'un: "Gözlerini izlediği yolun aşılımadık duraklarına yöneltip, dizlerinin gücü tükeninceye kadar yürüyerek", üç kıt'ada at oynatan Türk Milleti'nin en eski epopesinden meydana getirdiği "OĞUZLAMA" gibi, bir millî destanımız vardır.

"Türkiye'de, gerçek mânâda batının epope dediği bizim destan dediğimiz tarzı, ilk defa Basri Gocul denemiştir....Onun Oğuzlama adıyla yayınladığı Dede Korkut Hikâyeleri'dir ki, hepsini nazma çekmiştir. Bizim neslin bildiği bir çok parçalar vardır ki, bunlar hakikaten çok güzel destan parçalarıdır. Basri Gocul Oğuzlama'yı, Türk'ün Şehnâmesi olarak telâkki etmiştir..."(1)

Biz, burada Basri Gocul'u bir defa daha anmak ve genç nesillere bazı yönleriyle tanıtmak istiyoruz:

Balkan Harbi sırasında, Çorlunun Muhiddin Mahallesinde, bozguna uğratılmış istilâcı düşmanın, geri çekilirken çevresindekilerle beraber yıkıp külleştireceği, önü bahçeli, tek katlı bir ev vardır. İçerisinde "Uzun" lâkaplı Arif Ağa'nın reislik ettiği, 7 nüfuslu şöhretsiz bir aile yaşamaktadır. Yanmasından iki yıl evvel, 1910 yılı Mart ayının 15. günü, bu ailenin fertleri arasına, ismini "Basri" koyacakları biri daha katılıyor. Kundaklanıp yanına yatırıldığı anası Hamide Hanım ve diğer hâne sâkinleri kederlidirler. Çünkü talihsiz yavru, dünyaya bir bacağı ârizalı olarak göz açmıştır. Sol bacağının bilek altına düşen kısmı, içe doğru kıvrıktır. Bahtsız Bahri, çile çekmek, Acemce'de darb-ı meselleşen "Kâş-ki merâ mâder nezâdı" yâni (Vâlidem beni keşke doğurmasaydı!) sözünü sık sık tekrar-

lamak üzere doğmuş gibidir. Ayak sakatlığı dolayısıyla ufak yaşta verdiği çetin, fakat başarılı irade imtihanı, Basri Gocul'u sabırlı, dirençli bir kişi yapmakla birlikte, düşkünlere merhametli davranmayan zulümcü zümreye karşı da öğlendirmiştir.

1927 yılında Edirne Ziraat Okulu'nu bitiren Basri Gocul, 1937'de öğretmenliğe başlamış, bu arada "Türk Epopesi"ni gerçekleştirmeye ve folklor araştırmaları yapmaya koyulmuştur. "Özdeyişler"inden birinde, Oğuzlama'nın özelliği ve Türkçe'nin güzelliğini:

Bil ki Oğuzlama rağbet gördükçe

Rağbette demektir sevimli Türkçe!

mısralarıyla dile getiren Basri Gocul, "Türk Epopesi"ni ilk defa 1941'de Türk Dil Kurultayı'nda teşhir etmiş ve Türkçemizin özleştirilmesindeki hizmetlerinden dolayı, 1944 yılında Türk Dil Kurumu tarafından 1.000 lira ile ödüllendirilmiştir.

1949'da öğretmen olarak 30 hâneli bir köye gönderildi. Bir yıl sonra Bursa Akşemseddin Türbesi muhafızlığına, 1954'te de gayesini engelleyenlerin maksatlı tahrikleriyle Niğde Müzesi'ne atandı.

1957'de, gençliğin millî his ve heyecanını kuvvetlendirmek için, Millî Eğitim Bakanlığı'nca, yurdun çeşitli bölgelerinde "Hamaset ve Oğuzlama Günleri" hazırlamakla görevlendirildi. 1967 yılında emekliye ayrıldı.(2)

Basri Gocul'u, edebiyat alanında tanıtan ve ismini yaşatan en önemli eseri (12.521) mısra tutan "OĞUZLAMA" adındaki Türk Millî Destanı olmuştur. Adı ve kişiliği efsanelere karışmış, sözleri ve öyküleri en canlı tarih gerçekleri arasında yaşayan Dede Korkut'un, anlattıklarını şiirleştirmiş değerli bir eser olan Oğuzlama:

Doludur, dopludur

Yüreğimiz kin ile.
Uyanalım yiğitler
Uyanalım tan ile.

Becit biniş binelim
Biz Bayındır Han ile.
Sınırları geçelim
Yeni doğan gün ile.

Kır atlar boyalansın
Dökülecek kan ile.
Kükreyelim coşalım
İlk verilen can ile!..

tarzındaki, Türk'ün şehamet örnekleriyle doludur:

Acırsam Türklük için harcadığım emeğe
İlkin babam tükürsün süt emdiğim memeye!
diyerek, gençliğinin en verimli çağını, hattâ bütün ömrünü vakfettiği Oğuzlama'nın, devlet kurumlarınca bastırılması için, sağlığında girilen bütün teşebbüsler, ne yazık ki sonuçsuz kalmış, yazarı da zaman zaman horlanmıştı.(3)

"Şehnâme"yi yazdığı için, Gazne Saraylarında altın ve mücevherlerle tartılan Firdevsî gibi, diğer milletlerin kendi destanını yazan şairleri nasıl himâye ettiklerini hatırladıkça:

Biçilmedi ettiklerim
Boşa gitti çektiklerim!

diye hayıflanmış, fakat yine de azimle eserlerini yazmaya devam etmiştir.

İmkânsızlıklar nedeniyle, Gocul'un örneklerini zaman zaman fasiküller hâlinde sunabildiği, "Türk Millî Destanı – OĞUZLAMA" adındaki bu muhteşem eser, oğlu Kemalist Gocul'un gayretiyle, ilk defa bir bütün olarak 2002 yılında, "Orkun Yayınları" arasında bastırılabilmiştir.

Türkçe'ye olan derin vukufiyeti ve kelime seçmedeki üstün maharetiyle; Orkun, Tanrıdağ, Filiz, Türkeli, Serdengeçti, Türk Yurdu ve Aras gibi dergilerde yayımlanan şiirleriyle birlikte, 30'a yakın kitap çıkarmıştır. 1956'dan başlayarak, Mevlâna'dan yaptığı manzum tercümeleri de (En Güzel Şiirleriyle Mevlâna) ve (Mevlâna'dan Seçme Şiirler) isimli kitaplarda toplamıştır. (Gül Sevgisi Kalpte İken / Acıtır mı Eli Diken?), (Öldüğün Vakit Acından / Tabutun Koz Ağacından),

(Söndüreyim Derken Mumu / Sakalcığın Tuttu mu?), (Gerekirken Yepelenmek / İstendim Tepelenmek), (Biçilmedi Ettiklerim / Boşa Gitti Çektiklerim) ve (Biçilecek Ettiklerim / Boşa Gitmez Çektiklerim) gibi broşürleriyle, çeşitli taşlamalarını ihtiva eden ve 10 kitaptan meydana gelen (Bal Yapıp Gül Koklasam / Azalmış Olmaz Tasam) isimli eserini de fasiküller hâlinde yayınlamağa muvaffak olmuştur.

Farsça ve Çağatayca'yı da bilen Basri Gocul, bunların dışında tasavvufî önemi haiz bir eser daha hazırlamıştı ki, (Mezarlıkta Şarkı Söyleyen Adam) ismini taşıyan bu eserin ne safhada olduğunu ne yazık ki bilemiyoruz.

Basri Gocul, gerçekten "tarih ve mukaddesat düşmanlığının moda olduğu, millî şuurun yok edilmek istendiği" devirlerde, Türk Edebiyatına ve tarihimize millî destanımızı kazandırmış bir sanatkâr ve dâvâ adamıdır. O:

Tez gitmek gerek oldu
Hey hey, gerek oldu.

Kamçılar şaklayınca
Toz, göğe direk oldu.

Kısa zaman içinde
Yakınlar irak oldu.

Sınırların ötesi
Bizlere durak oldu.

Sanasın, düşman ekin
Kılıçlar orak oldu...

mısralarında da görüldüğü gibi, Türk'ün yurt sevgisini, savaş ve zafer aşkını, Türk şecaat ve hamasetini, büyük bir sabır ve titizlikle destanlaştıran şairdir.

Mehmet Akif'in "Bu ezanlar ki şehâdetleri dinin temeli / Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli!" diye haykırdığı ezan sesi ve istiklâlimizin sembolü olan bayrak, Türk ve İslâm ülkesinin iki önemli alâmet-i farikası olmuştur. Basri Gocul:

Adına denilince bir yerin Türk ülkesi
Gözüm al bayrak arar, kulağım ezan sesi!
mısralarıyla, istiklâl ve islâmiyete olan bağlılığını, en veciz şekilde dile getirmiştir.

"Bayrak Şairi" merhum Arif Nihat

Asya:

"Biz kısık sesleriz... Minâreleri

Sen, ezansız bırakma Allah'ım!
diye dua ederken, Basri Gocul da şöyle di-
yordu:

Yurdun er geç bulunur dertlerine çâreler

Yeter ki müezzinsiz kalmasın minâreler'

Basri Gocul'un bütün şiirleri, islâmiyetin esas-
larına ve Türk'ün asaletine dayanır. Kâinatın
serveri olmasaydı "Son Nebî" Nebî'nin bir
yenisi gelmez miydi ey gabî? diyen Gocul'un
esasen üstün sanat gücü de kaynağını bura-
dan almaktadır. Oğuzlama'dan sonra, daha
çok "Taşlama" yazmaya özenen ve bu alanda
da büyük başarı sağlayan Gocul'un, insan-
lardaki menfaat hırsını ve zaafı ifade eden şu
buluş ve sanat gücüne bakınız:

Değirmene soksansa kara köpeği

Rengi beyaz olarak ara köpeği...

Mensubu olduğu milletin kahramanlıklarla
dolu tarihinden, engin bir haz duyan Basri
Gocul, bütün sanat gücünü ve sıhhatini ülkü-
sü uğrunda fedâ etmiş, fakat korunması ve
yardım edilmesi gerekirken, aksine, önüne
çıkartılan engellerle yıpratılmak istenmişti. Ne
yazık ki, kabrinin kitabesi için de:

Sevinçsiz yaşatılmış ŞEHNAMECİ bir şair / Bu
mezara gömülmüş bulunuyor, ey zâir! mısra-
larını bırakarak, 9 Ocak 1976 Cuma günü
Bursa'da vefat etmiş ve Emirsultan Kabrista-
n'nda toprağa verilmiştir.

Naçiz şahsıma karşı hiçbir zaman
esirgemediği sevgi ve iltifatın bir nişânesi ola-
rak, 20 Ocak 1973 tarihli mektubunda şöyle
diyordu:

Ey aziz dost; Altunu senin ile tartmalı

Ki altunun değeri bir kat daha artmalı.

Vaktiyle tarafımızdan çıkarılan "Filiz"
dergisinde ilk defa yayınlanan (Vatan) şiirini
sunarak, ona olan saygı ve hayranlığımızı ta-
zelemek istiyoruz:

"Doyulan yer -diyorlar- aslında vatan"

Vatansız mı sayılır karnı aç yatan?

Yalnız doyanlar mı vatanlıdırlar

Vatanın mânâsı bu kadar mı dar?

Gerçek VATAN, soy ile yaşanan yerdir
Ayrılınca gözden yaş boşanan yerdir.

ŞİİR'İM MISRA'M

düşünsellikteyim
kalbimin bir köşesinde yerin
sevgiye susayan çiçeğim
saksımda kurumaya yüz tutmuş

güneşe hasret karanlığım
virajlı yollarda
patikalara sığındığım
aydınlıklarda karanlığım

kendimde kendimi bulduğum
kuytulara biriken
içime nur dolan suyum
hayatımın dizelerinde

yağmurun şefkati
beni sana sağanak yapan
kuruyan dudaklarımda
sözcüklerin anlamı

kovalar zaman
koşar ömrüm
ufukta bir şafağa
nida arayan gecelerde

derin okyanus yüreğim
güneş ışıltısını saçar
gideceğim düşlere
akar ömür en mutlu anlara
güfteler ay ve yıldızlardan
açılan her kapımda
senmişsin gibi gelen
yanağımda ki buse de
ellerin ellerim yüzün yüzüm
içimi eriten tebessüm
esaretin duygularım
şiir'im mısra'm.

Cemal KARSEVEN

HANİ BÖYLE OLMAYACAKTI

Nurettin BÜYÜKBAŞ

Maden Bakır İşletmesinde işçi olarak çalışıyordu babam. Tamı tamına 27 yılını verdi bu fabrikaya. Bu günlerden bahsederken; “27 yıl ateşle boğuştum” derdi. Küçümserdik, kale almazdık, umursamazdık. İşçi nedir, nasıl çalışır, şartları nedir bilmezdik. Kulağımıza basit bir fısıltıdan öteye gitmezdi anlatılanlar. 27 yıl bakırın o bilmem kaç bin dereceli fırınlarında ateşe dönüşümünü gerçekleştirmek, “ateşle boğuşmak” değil de neydi? Alın teri kutsiyetinin ne olduğunu ondan başkası kim bilebilirdi ki! Ya da İnsanoğlunun “Ateşle dans”ı ifadesinin “cuk” oturmuş hali değil miydi?

Babam 1950’lerin başında girdiği bu yolculuğu 1977 yılında emekli olarak sonlandırdı. Benim çocukluğumun başlangıç noktasıydı, babamın ise çalışma yolculuğunun sonuydu. 3-5 yaşından itibaren hatırladığım bu yolculuk, hayatımda derin anlamlar yükleyecek, hayallerimin bir köşesinde yer edinecek izler bıraktırdı.

Maden Bakır İşletmesinden emekli olduktan sonra o yılların moda akımı hâline gelen “dükkan açma” sevdasına babam da katılmıştı. Aldığı 220.000 lira emekli ikramiyesinin bir kısmıyla iki katlı ev yaptı, geri kalanıyla da konfeksiyon ve manifatura dükkanını açmıştı. Şimdi düşünün günümüzde emekli oluyorsunuz ve aldığınız emeklilik ikramiyesiyle hem dükkan açıyorsunuz hem de ev yapıyorsunuz. Olacak şey değil. Hem de öyle böyle bir dükkan değil. Ağzına kadar dolu bir dükkan.

Babam dükkanını açtı açmasına da ticarete bir türlü ısınmadı. O yıllarda dükkan çok iyi iş yapmasına rağmen fazla ilgileneemedi, abilerime teslim edip kendisi ara sıra uğruyordu. Alışveriş olayını sevmiyordu çün-

kü. Ben yalan söyleyemem, neyse onu söyleyim, derdi. Bu da ticaretin fitratında yoktu. Bu nedenle kendini ticaretin kucağına hiçbir zaman atamadı. Ticaretin yalan işi olduğundan değil babam kendine öyle bir ticaret hafızası oluşturmuştu.

Ailemizin 1977 yılında başlayan ticaret serüveni 1985 yılında son buldu. Babamın dik duruşu ve ticaret deyimiyle “kıvrak ticaret” felsefesine kendini adapte edemeyişi bu işin sonlanmasına neden oldu. İyi de oldu aslında. Sonraki yıllarda Sivrice’nin sürekli dışarıya göç vermesi bu işi zaten kendiliğinden bitirecekti.

Geçmişe bir göz attığımda, onun varlığını sürekli yanı başımda hissetmem bile her şeye bedelmış diyorum. Şimdi onun yokluğundan bunu daha iyi anlıyorum.

Dedim ya babamın maden macerasının sonlarına yetiştim. Emekli olduğunda ben dokuz yaşındaydım. Ama birçok şeyi hayal meyal hatırlıyorum. Bize getirdiği lezzetine doyulmaz maden somunlarını, sütlü ekmeklerini, incirleri, kuruyemişleri unutmak mümkün mü?

Babam haftada bir gelirdi eve. Bazen bu on günü bulurdu. Köyde oturduğumuz zamanlar gelişlerini dört gözle beklerdik. Zaman zaman Merkep’le gidip istasyonda veya Sivrice-Maden yol ayrımında karşılamak ayrı bir zevkti. Bu karşılama seremonisi yüzünden ağabeyim Fahrettin’le az kavgalarımız olmuştur. Ama o her defasında beni kandırıp ya da beni dövüp kendisi gitmiştir babamı karşılamaya. Ama her şekliyle babamın yolunu beklemek, onu karşılamak, onun kokusunu duymak ne güzel bir duyguydu.

Bazen beni alır Maden’e götürürdü. Bana büyük bir şehir gibi gelirdi Maden o yıllarda. Sokaklarında insandan adım atacak

yer bulunmazdı. Özellikle de fabrika çıkışlarında iğne atsan yere düşmezdi. Sokaklarında koşuşturmak, damlarından oyun oynamak, bakkalında alışveriş yapmak ayrı bir hevesti benim için.

Sonraki yıllarda Maden yavaş yavaş o eski özelliğini kaybetmeye başlamış, fabrikanın kapanmasıyla da adeta köye dönüşmüştü. Şimdi buradan her geçtiğimde çocukluğumun o coşkun hâli aklıma düşüyor nedense. Bir de babamın bize masal gibi gelen "27 yıl ateşle boğuştum" sözü kulaklarımda sürekli tekrarlanmaktadır.

Babam dik duran bir adamdı. Biraz nahif, biraz alıngandı. Herkesi kendisi gibi bilir, doğruluktan, dürüstlükten hiç ödün vermezdi. Bu doğruluğu yüzünden birçok kişiyle tartıştığını hatırlarım. Kıvrak, fırlıdak insanları, dedikodu yapanları, başkasının arkasından konuşanları hiç sevmezdi. Söyleyeceklerini insanların yüzüne söylemekten hiç çekinmezdi. Bu yüzden babama "sinirlidir" diyorlardı. Doğru babam biraz sinirliydi ama onun sinirliliği asabiyetinden değil, bazı insanların dürüst olmayışındandı. Çok hassastı, duygusaldı ama bunu belli etmezdi. Onun yüz hatlarından ne denli üzüldüğünü veya sevindiğini fark etmek kolaydı.

Her şeyin dört dörtlük olmasını isterdi. Abdest alırken, namaz kılarken hiç acele etmezdi. Bütün duaları yavaş yavaş ve sindirerek okurdu. Namazını da o şekilde kılardı. Herkesin kendi gibi olmasını isterdi. Bu nedenle zaman zaman tartışmalarımız olurdu. "Baba herkes senin gibi olamaz ki, her insanın bir özelliği var" dediğimde bana "Ben böyleyim oğlum, değişemem" derdi.

Çok okurdu. Din, tarih ve özellikle coğrafya bilgisi müthişti. Benim coğrafya haritasında bilmediğim yerleri o bilirdi. Hangi ülke hangi kıtada, kıtanın doğusunda mı batısında mı? Bizi zaman zaman teste tabi tutardı. Bizim dünya haritasına bakarak zor bulduğumuz yerleri o ezbere söylerdi. Ülkelerin özelliklerini, iklimlerini bizden daha iyi bilirdi. İlkokul mezunuydu ama kültürel bilgisi çok iyiydi. Merak eder, fırsatını buldukça okurdu.

Misafiri çok severdi. Hiç tanımadığı, köye gelmiş insanları eve getirir misafir eder gönderirdi. Bu yüzden evimizde misafir hiç eksik ol-

mazdı. Özellikle bayramlarda caminin önünde bekler insanları alır getirirdi. Onlara yedirmek, içirmek misafir etmek en büyük zevkiydi. Onun sayesinde evimizde misafir bereketi vardı.

Sabah kahvaltısında hiç çay içmezdi. Annem her sabah hiç üşenmeden kendisine çorba yapardı. Mercimek çorbasını çok severdi. Çorbasına ekmeğini doğrar, yedikten sonra da üzerine çayını içerdi. Bir de yoğurtlu semizotunu çok severdi. Yerken de anneme dönüp "Bunda hayat var hayat" derdi. Öyle her çayı içmezdi, beğenmezdi çünkü. Evdeki çayları kendisi demlerdi. Elimizi sürdürmezdi. Suyunu kaynatır, demliği ateşten indirir, avuçladığı çayı demliğe yavaş boşattıktan sonra demliğin kapağını kapatır, üzerini havluyla iyice kapatır ve en az yarım saat bekletirdi. Yarım saatten önce çay kırıldı mı o çayı içmezdi. "Bu çay erken kırılmış, tadı bozulmuş" derdi.

Alzheimer'e yakalandığı 2006 yılına kadar hiçbir hastalığı yoktu. Çok dinç ve diri-ydi. İki yıl boyunca bu hastalığı çekti. Ama o hastalığının farkında bile değildi. Hastalığından ölü-müne kadar hep yanında oldum. Birçok kez bizi tanııyordu bile. Farklı tepkiler veriyordu. Kendisine fazla ilgi gösterince kızardı. Ama ne yaptığını bilmezdi. Allah hiçbir hastalığı özellikle de bu hastalığı kimsenin başına vermesin. Ama Allah'tan gelmiş bizim neyimize.

Bu hastalıkla iki yıl boğuştuktan sonra vücudu fazla dayanamadı, yorgun düştü. 2008 yılının 30 Mayıs'ında ve bir Cuma günü öğleden sonra aramızdan ayrıldı. Varması gereken yere gitti, bizi yalnız bırakarak.

Yine aramızda olmasını o yumuşacık sakalını okşamak, yanağını sıkmak, kucaklamak, koklamak isterdim. Yaşasaydı da bana kızsaydı, dövseydi, bağırıp çağırırdı. Ve beni öpseydi, başımı okşasaydı, sevgi sözcükleri kulağıma mırıldansaydı. Onun nefesini yanı başımda hissetseydim. Olmadı, doyamadım. Hani böyle olmayacaktı.

Çocuklarım olacaktı.

Sen onları kucaklayıp okşayacaktın.

Sevecektin. Onlara oyuncaklar alacaktın.

Ne sen bekledin

Ne de ben sana istediklerini verebildim.

Ben böyle eksik,

Sen ansızın çekip gittin

Hani böyle olmayacaktı...

Orta Asya'dan Kayseri'ye; Koramaz Vadisi'ne Ulaşan Bir Muhteşem Lezzet: DORAK YOĞURDU

Mustafa CİNGİL

Yoğurt, Türk kültürünün keşfettiği en önemli yiyeceklerden birisidir. Kaşgarlı Mahmut tarafından 10. asırda yazılan "Divanü Lügâti't-Türk" ve Balasagunlu Yusuf Has Hâcip tarafından yazılan "Kutadgu Bilig" adlı eserlerde "yoğurt" kelimesine bugünkü anlamda rastlanılır. Günümüzden yüzyıllarca öncesinde Orta Asya'da atlı bozkır kültürü şeklinde yaşayan Türkler, evcil hayvanlardan elde ettikleri farklı yiyecek ürünlerini hem yollarında kolay taşıyabilmek hem de daha uzun süre bozulmadan saklayabilmek adına farklı uygulamalar geliştirmişlerdir. Bunların en başında da elbette Türklerin insanlık âleminde etmiş olduğu "yoğurt" gelir. Yoğurt-göçlerle Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar ulaşmış ve günümüze kadar da varlığını hep korumuştur. Yoğurdun Avrupa'da yayılışıyla ilgili ilk bilgiye Fransız tıp tarihinde rastlanmaktadır. 16. asırda Fransa kralı I. Fransuva ateşli ishal hastalığına yakalanır. I. Fransuva'ya tedavi amacıyla Türkler tarafından yoğurt götürülür ve yemesi tavsiye edilir. O tarihlerde yoğurt Fransa'da daha ziyade ilâç olarak tanınmıştır. Yoğurdun esas yayılması ve geniş çapta Türk sınırlarını aşması ise 20. yüzyılın başlarına rastlar. Yoğurt, Amerika'da yaklaşık olarak 45-50 yıl önce tanınmıştır. Her ne kadar "Grek (Yunan) Yoğurdu" şeklinde raflarda kendine yer bulsa da...

DORAK YOĞURDU

Orta Asya'dan Anadolu ve Doğu Avrupa'ya kadar yayılmış eski bir Türk boyu olan Doraklar'ın (Torak, Doraq, Dvorak) yoğurdu, en canlı hali ile Kayseri'de Koramaz vadisinde kendisine yer bulmuş ve günümüzde de en lezzetli hali ile yapıp, tüketilmektedir. Kendi adı ile anılan özel bir taş içinde yoğurdun süzme yoğurt kıvamına gelmesi Dorak

yoğurdu'nun temelini oluşturur. Dorak taşı... Mimar Koca Sinan'ın da memleketi olan, Koramaz Vadisi içinde yer alan Ağırnas yakınlarındaki bir taş ocağından çıkarılan özel bir kayanın özel aletler ile işlenmesi ile elde edilir. Bu özel taş adeta süzgeç görevi görerek yoğurdun tüm asitli suyunu çeker ve eşsiz lezzetteki muhteşem "Dorak Yoğurdu" oluşur.

Yapılışına gelince...

Annem'in çocukluğu ve gençliği Koramaz Vadisi içinde bulunan bir Türkmen Köyü olan Büyük Bürüngüz'de geçtiği için onun anlatımına göre; "Elektrik ve buzdolabının olmadığı yıllarda anam babam usulü ile (Geleneksel yöntemlerle) yapılan yoğurdu saklamak için Dorak Taşı'na koyardık. Üzerine biraz da saf tuz ilave ederdik. Taş hemen içindeki yoğurdun tüm suyunu çekeceğinden, süzme yoğurt da kendine has kıvamı, tadı ve kokusu ile kolayca hazır olurdu. Yaptığımız Dorak Yoğurdu'nu uzun süre (bozulmadan) soframızdan hiç eksik etmeden yerdik."

Şimdi UNESCO DÜNYA MİRASI GEÇİCİ LİSTESİ'nde yer alan "Koramaz Vadisi" içindeki oldukça farklı, bir Türkmen geleneği olan bu muhteşem tadı siz de tatmak istemez misiniz ? En azından... Ağırnas'da... Çeşitli boylarda üretilen Dorak Taşı'ndan alıp... Evinizde kendiniz çalacağınız yoğurdu bir miktar tuz ilavesi ile Dorak Taşı'na aktarıp, buzdolabında suyu çekilene kadar beklettikten sonra... Şu bunaltıcı sıcak günlerde kendi elinizle hazırladığınız buz gibi bir "Dorak Yoğurdu" nu yemek istemez misiniz ? Kalın sağlıcakla. Kaynakça;

Akkaş, E. Somut olmayan kültürel miras bağlamında Koramaz vadisi dorak (süzek) taşı ve dorak yoğurdu yapım pratiği.

Kevseroğlu, Ö. Hafıza peyzajları.

CEVİZ AĞACI

Ceviz ağacı Adolu'nun her bölgesinde yetişen bir ağaç türüdür. Genelde sulak yerleri, dere boylarını ve vadileri çok seven, çınar ve meşeden sonra en uzun ömürlü devasa heybetli, bir ağaç türüdür. Ceviz ağacı genelde sulak vadilerde ve dere boylarında, daha güzel ve heybetli yetişir. Ceviz ağacının meyvesinden, yaprağından, kabuğundan, kerestesinden ve ana kökünden istifade edilir. Meyvesi şekil olarak insan beynine benzeyen bir vitamin deposudur. Yaprığı ve kabuğu halı ve kilim dokumadaki, ipleri boyamada kullanır. Kerestesi, mobilya yapımında kullanılır ana kök silah sanayide dipçik ve kundak yapımında kullanılır. Ceviz ağacı her yerde yetişir de en iyisi orta Kızılırmak vadisinde yer alan Aksaray'a bağlı Ağaçören ilçesi ile Kırşehir'in Kaman ilçesinde yetişir ve adlarına coğrafi tescilli olan cevizlerin, meyvesi çok ince kabuklu rengi beyaz ve aroması çok hoştur. Bu iki ilçe de her yıl, uluslar arası ceviz festivali düzenlenir. Ve ben de insanoğlunun her şeyinden istifade ettiği faydaları saymakla bitmeyen bu ulu ağaç için. Şiirimle diyorum ki işte Ağaçören'de ceviz ağacı.

AĞAÇÖREN CEVİZİ

Her yerde yetişir olursa suyu
Çok ağır büyürler öyledir huyu
Asırlarca yaşar devasa boyu
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Dere köy, Şabanlı yüksektir yerin
Kütüklüye uzanır vadisi derin
Cevize çok uygun havası serin
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Kederli'ye, Camili'ye varalım
Cevizleri çırpılmışlar mı soralım

Kuruduysa siparişi verelim
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Ceviz götürürler buraya gelen
Sofradan eksiltmez tadını bilen
Her sene adına yapılır şölen
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Coğrafi tescilli kodu farklıdır
Rengi, aroması, tadı farklıdır
Çok ince kabuklu adı farklıdır
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Meyvesi kabuklu kapalı kutu
İçindedir yağı, peyniri, sütü
Ceviz var iken ben neyleyim eti
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Yeşil yaprağıyla süslenir doğa
Kokusu çok hoştur değişir hava
Lokman hekim dedi her derde deva
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

İster yeşil olsun isterse kütük
Gövdesi heybetli dalları yetik
Geline çeyizdir ekmeğe katık
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Serindir gölgesi yolcuya dünek
Salıncak yaparlar çocuğa binek
Çok hoştur cevizin yaşını yemek
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Kök boya yaparlar rengide yeşil
Halıda kilimde hep ıslıl ıslıl
Onu tartışmaya olmaz ki koşul
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

Sorarsanız eğer bura neresi
Aksaray ilinin yeşil ilçesi
Ben söyleyim size en meşhur nesi
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

İbrahim der ta ezelden şanlıydı
Soğuk suyu ceviziyle namlıydı
Ben çocukken eski adı Panlıydı
Ayrıdır cevizi Ağaçören'in

İbrahim DÜĞER

ARKADAŞ

Faik KUMRU

Arkadaş, eskiden arkandaki taşı; yaslandığın ve kuvvet bulduğun sağlam bir dayanaktı. Onun varlığı efkarına, kederine, gamına, tasana birebir ilaç gibiydi adeta. Yanında kimse olmasa bile arkadaşın mevcudiyeti insana özgürlük havası verirdi. İçten içe göklere yükseltirdi insanı. Birbirinden güç, kuvvet alan temeli sağlam yıkılmaz bir bina gibiydi. Üzüldüğüne üzülen, güldüğüne gülen ebedî dostluklar her köşe başında yek diğerini beklerdi, uzakta ise birbirine el ederdi. Karşı karşıya gelince musafaha eder, tokalaşır, kucaklaşırlardı.

Şimdi o sıcak eller pantolonların ceplerine girdi. Köşe başları ıssız, sessiz ve sedasız kaldı. O güzel selamlar ki artık esirgenir, borç para gibi verilmez oldu. Bilmem ama fiyatı mı arttı ne? "İki lafın belini kiralım" denirdi. Şimdi ise arkadaşlar, lafın belini değil de birbirinin yüreğini kolayca kırabiliyor. O sımsıcak yüzler ekşidi, pörsüdü, çürüdü. Paha biçilemez harika kıymet eskidi ve bit pazarına düştü. Mevkisinden, makamından aşağı düştü, düşürüldü. En yüksek makamlardan biriydi oysa. Okulda sıra arkadaşı, askerde askerlik arkadaşı, çalışma yerinde iş arkadaşı, mahallede mahalle arkadaşı ve çocukluk arkadaşı, sohbette muhabbet arkadaşı, yemede içmede masa arkadaşı...

Sıra sıra dizilen o muhteşem güzellikleri, hoyrat ellerimizle bir bir devirdik, bir daha belini doğrultamayacak biçimde. Kendi kendimizin sırtını tuşa getirdik lakin suçu hep başkalarına atıp durduk. İçimizin muhasebesini hiç tutmadık.

O abide şaheseri, devasa güzelliği, sır küpü hazineyi, kadrini kıymetini takdir edemediğimiz cevheri kendi ellerimizle harabeye çevirdik, viran ettik. Şimdi başında oturup da dövünmenin, ağlamanın bir ehemmiyeti var

mı?

Top sahamız vardı, eski mahallemizde. Dövüş kavga olsa bile, sonunda dostluk ve arkadaşlık hep galip gelirdi. El sıkışmak, en güzel selamlaşma şekli değil miydi? Şimdi ise karşılıklı, dişlerimizi birbirimizi sıkıyoruz ve çok mu çok bunaldık. Hayatı çekilmez bir hâle getirdik. Herkes birbirine karşı perdesini indiriyor, çekiyor ve sonunda da kapatıyor. Perdeyi azıcık aralayan, azıcık olsun açan da kalmadı. Yani, arkadaşlık çok yüksek mevkiilerdeydi. Şimdi ise yere bağdaş kurmuş vaziyette, hem de bir başına. Önündeki sofraya bile bomboş. Demli bir çaydanlık vardı, devrildi; iki bardak da kırıldı gitti. Yenisini alan da yok bunu dert eden de ne yazık ki. Yüreğimiz, baraj kapakları gibi aniden, birdenbire boşaldı, içinde ne var ne yoksa akıp gitti. Ölümüne ağıt yakıyor, yitik sevdamıza gazel diziyoruz. Şiirimizin içinde taptaze yaşıyor ama hayat emaresi yok.

Bu devrin insanı her şeyi öldürmekte, en çok da kendi insanlığını. Çevremizde ne kadar güzel arkadaş ve hakiki dost varsa, şimdi hemen hemen hepsi perde gerisine çekildi; rolü bitti belki de. Artık birbirimizin rollerini tanımıyor ve hiç beğenmiyoruz. Herkes kendi üzerine düşen vazifeleri yapar iken, şimdi herkes ötekine rol kesiyor ve karşısındakinin de rolünü alıyor. Roller iç içe girdi, arapsaçı gibi karıştı, çık işin içinden çıkabilirsen.

Hiç kimse bu girift, karmaşık meseleyi çözmeye uğraşmıyor, kaldırıp eski bir sepete atıyor. Kirliler biriktikçe birikiyor, alıp yıkayan hiç yok. Ortılığı riyakar bir koku sarıyor, her mekân yürek leşi kokuyor. Orada çürüyen tabii ki doğrudan çöpe atılıyor. Temiz tarafımız kalmamış. Kendimize ve çevremize ne kadar yazık ediyor, ne çok vebale giriyoruz.

Bu hesap bilmez ortamda hiç kimse hesap vermiyor, borçlarımız birikiyor. Hayat ise kendinden gidenleri alma derdinde. Verilmeyen hesaplar ve kapanmayan borçlar ise vakti merhununu, belirlenmiş olan vaktini beklemekte. Öyle kolay bir biçimde sıyrılıp gitmek, kurtulmak yok.

Öldürme, ifna ve yok etme işinde o kadar mahiriz ki; maziyi öldürdük, geleceği öldürdük, insanlığımızı öldürdük... Ardımızda, değerli kimsesizler mezarlığı. Arkamıza bakamıyoruz.

Her şey manasını yitiriyor, anlamını kaybediyor. Yürek sancısı çekiyoruz lakin derde deva bir merhemi de yaralarımıza tatbik etmiyor, sürmüyoruz. İki gözümüz iki çeşme otur ağla, kalk ağla. Kilit vurduğumuz gönlümüzü, kelepçe taktığımız dilimizi hemen her gün idama gönderiyoruz. Kirli elimizi, çürüyen vicdanımızı hiçbir madde temizleyemiyor. Her halimiz yapmacık. Yalancılıktan rol kesiyoruz. Sahte oyunlar oynuyoruz. Herkes körebe, tuttuğunun boğazını sıkıyor.

Bu distopya içinde ağlamaya dahi hakkımız yok. Şımarık bir devrin içinde kaybolmuş, acıların karışmış yetim ve öksüz çocuğuz. Şimdi her şey İnternet vasıtasıyla hayata yansıyor. Arkadaşlık, dostluk, ahabaplık, yarenlik, sevgili olma gibi ömrümüzdeki birçok rol, sanal (hayal) bir dünyada yaşam buluyor. Ekranlar, buluşma ve görüşme mekanı olunca, beraberlikler ve birliktelikler de maziye karıştı. Yalanın dünyası gerçeğinin yerini aldı, tahtına oturdu. Hükümrânlığını ilan eden bu sanem, put, bize etmediğini bırakmayacak gibi. İstisnasız her insanı, rükuya ve secde etmeye beklemekte.

Şu zamanda maddi imkanlarımız o kadar çoğaldı ki her şeyi alabiliyor ve her eşyaya sahip olabiliyoruz. Zenginlik durumumuz ve refah seviyemiz oldukça yükseldi. Ancak, manevi tarafımız çok fakirleşti. Her yanımız yırtık pırtık, eski bir elbise misali. Söküğümüzü dikecek usta bir terzi bulmakta çok zorlanıyoruz. Keza, meslek erbabı, gönül ehli insanlar da azaldıkça azaldı. Arasak bile bulamıyoruz, saklambaç oyunu oynuyoruz külliye.

Gönül kalemizdeki surlar habire aşınmakta. Yer yer oluşan büyük çatlaklar devasa

kırılmalara sebebiyet vermekte. Sevgi harcını ihmal ettiğimiz ölçüde, tamir etme imkanımız da günden güne azalmakta. Bu dar zamanda, bu dar mekânda ve bu acılar ikliminde gönül ağacı meyve verememekte. İtimat ettiğimiz, gönlümüzü gönlüne çekinmeden yasladığımız arkadaşların ekseriyeti terk mevsiminde. Bütünümüzün soluğu kökünden kesilmekte, gönül kalelerimiz temiz bir nefes alamamakta. Bu güvensizlik zelzelesinin şiddeti hafif de olsa, yıkıcı şiddeti oldukça yüksek olmakta. Arkamızı yaslayacağımız sağlam duvarlardan sevgi harcı dökülmekte ve bunun neticesinde de birbiri ardına devrilmekte. Surda açılan gedik misali, kısa sürede birbiri ardına yıkılmalar yaşanmaktadır. Niyeti iyi olmayan mürai, riyakar ve iki yüzlü davranışlar, herkesi yabancı mekânlara itelemekte.

Artık

çok zengin bir fakiriz,
çok mahir ve çalışkan bir tembeliz,
çok obez ve obur bir zayıfız,
çok doymuş bir gözü açız,
çok cesur bir ödleğiz,
ve her maddi şeyimizle güçlü ama her manevi yönümüzle mağlubuz.

ÇALIŞAN KAZANIR

Mahir adındaki çalışkan bir öğrencisi, meşhur edebiyat öğretmeni Tahirü'l-Mevlevî'den zayıf not almış. Bunun üzerine tahtaya:

"Vermezse Tahir, ne yapsın Mahir."

Cümlesini yazmış.

Derse gelen hoca tahtadaki cümleyi görünce altına hemen şu cümleyi eklemiştir:

"Çalışsa Mahir, esirger mi hiç Tahir?"

TÜRKİYE'M

Sarıköy'ün dili Yunus Pir'imiz
Mevlana Konya'da nefes telimiz
Toros dağlarında eser yelimiz
Şanlı bayrağıma, selam Türkiye'm

Mersin'de portakal, sarısı güzel
Malatya kaysısı, kurusu güzel
Anzer Yaylası'nın arısı güzel
Cennet Fethiye'ye, selam Türkiye'm

Erzurum'da peynir, dilim dilimdir
Yahyalı'da nakış nakış kilimdir
Gül diyarı Isparta da gülümdür
Dicle'ye, Hevsel'e selam Türkiye'm

"Kars'ın kalesinde öcüm aldığım."
Malazgirt'te, toz dumana saldıgım
İncesu'da bir gecelik kaldığım!
'Han Duvarlarına' selam Türkiye'm

Silifke ovası, keklik, baharım
Pozantı'da tipi, Kaçkar'da kar'ım
Zonguldak'tır kara elmas diyarım
Raman dağlarına, selam Türkiye'm

Her karış toprağı nal izi, kandır
İstanbul Fatih'i, Oğuz atandır
Ot bitmez kıracın, çöpün vatandır
Dağına, taşına, selam Türkiye'm

Konya Ovası'nın biçerdöveri
Çamlıbel'de kır atımın eğeri
Ne hoş olur Nemrut Dağı seheri
Ağrı'ya, Süphan'a selam Türkiye'm

Çayeli güzeli, çıkıp bahçaya
Ayın on dördünde bakardı aya

Beratı elinde Şanlıurfa'ya
Gazi Ayıntap'a selam Türkiye'm

Gurbete gidenin burnunda tüten
Manisa'da üzüm, Sinop'ta keten
Gelibolumuzun döşünde yatan
Aziz şehidime, selam Türkiye'm...

Samsun şafağında seyret güneşi
Var mıdır zaferin böyle bir eşi?
Toplansa boğaza, küffar cümlesi
Mustafa Kemal'e selam Türkiye'm

Erciyes'ten kopar amansız çığın
Çec olur savrulur, harmanda tığın
Atiye uzanan, beklenen çağın
Turan'ı muştular, selam Türkiye'm

Kadir ACI

Aşk... Gök kubbenin altındaki en gizemli kelimelerden biri... Bilinemeyen... Belki bilindikçe daha da bilinecek renkleri desenleri ortaya çıkan... Tanımlanamayan... Belki binlerce kez tanımlanmış olmasına rağmen tanımlanamayan... Aşk... Belki de bin bir başlı bir başlı bir ırmak, her birinin yolculuğu ayrı, ama hepsinin ulaşmak istediği deniz bir... Siz de farkındasınız, son zamanlarda aşktan çok söz edilir oldu. Dünyanın her yerinde aşk üzerine konuşmalar yapıldı ve konuşanlar öyle ulu orta, basit ve hatta bayağı idi ki âdeta kavramın içi boşaldı, kelime ucuzladı, kısmen cinselliğe indirgendi ve magazin konuları arasına girdi. Oysa aşkın gerçekliğini yitirmesi, nihayet yine insanın ve hayatın erozyona uğraması demektir ve yazık ki insanoğlu başından beri en muhtaç olduğu, en ziyade tutunması gereken duyguyu da hoyratça zedelemekten kaçınmadı. Artık aşk kelimesini "yapmak" eylemiyle birlikte kullanabiliyor, "Yeni bir aşk arıyorum" yahut "Ben her bahar âşık olurum" gibi şarkı sözlerini mırıldanarak "Yaz aşkı", "Arkadaşımın aşkıyla" gibi bayağı ve ahlâksız cümlecikler kurabiliyoruz.

(İskender Pala)

SAĞLIĞINIZA YATIRIM YAPIN

İsmail KAYA

Gençlik yıllarımızda para kazanacağız diye bedenimizi, zihnimizi hunharca yıpratıp ilerleyen zamanlarda önce sağlığımızı kaybediyoruz. Sonra tekrar sağlığımızı kazanmak için, kazandığımız paraları sağlığımızı korumak için harcıyoruz ve harcadığımız hâlde eski durumumuza kavuşamadığımız oluyor.

“Sağlığınıza yatırım yapın.” Bana yol gösteren bir büyüğümün sözü ve tavsiyesidir (Mustafa Kemal Başkal). Bunu çok önemsiyorum ve değerli buluyorum. Düşündürücü, ders niteliğinde ve çok doğru bir söz olduğunu kabullenmek zorundayız. Neden? Çünkü bizi ve sağlığımızı fazlasıyla çok ilgilendiriyor. Kendimize değer vermiyorsak bile yakınlarımızı düşünmemiz gerekir. Anne, baba, kardeş, dayı, amcamız veya eşimiz, çocuklarımız, yeğenlerimiz vardır mutlaka... Bir gün ah vah diyeceğiz ama zaman geçmeden kendimizi kontrol etmemiz gerekir. Belki de zaman çok geçmiş olacak. Lütfen ama lütfen sağlığınıza yatırım yapalım. İş işten geçtikten sonra bir anlamı kalmıyor.

Çok mülayim, naif bir abimin oğlu genç yaşta yaşama veda etmişti. Geride anesi, babası, kardeşleri, eşi ve çocukları vardı. Sonuç malum. Acı, hüznün, özlem ve öksüz çocuklar... Nedeni: Rahatsız, sıkıntılı olduğu hâlde hiç doktora gitmemek. Bu durumun belirgin sebepleri şunlar olabilir:

Doktordan ve ilaçlardan korkmasından.

Ücretini düşünüyor olmasından.

Resmî hastanelerde sırada çok bekletilip bıktırdığından.

Kendinde herhangi bir sorun çıkabileceği korkusundan.

Başka sebepler de olabilir. Tabii ki çocuklarının geleceği için çalışıp çaba sarf ederken kendini feda etmiş, aslında çocuklarına ve çevresine yararı da olmamıştı. Diğer taraftan

birkaç yıl önce en çok sevdiğim arkadaşlarımdan biri hayata veda etti. Sebebi neydi acaba? Emekli ve rahattı. Maalesef çok sigara içer ve kahvehaneden çıkmazdı. Kuru bir öksürüğü vardı. Her gördüğümde, “Bırak şu sigarayı” derdim.

“Ya İsmail, bir sigaram var. Başka da bir şeyim yok” derdi.

Bu da olmasın kardeşim derdim. En çok da ailesi ve çocuklarını çok ama çok üzdü. Öğretmen bir kızı vardı, çok etkilendi. Bir astsubay oğlu ile bir de emniyet komiseri oğulları var. Samimi buldukları için bana da amca derler. Şimdi torunları dedelerini tanımadan büyüyecekler. Bu zamansız ölümü beklemiyorduk düşünceleri bakışlarından hissediliyor. Elbette ben de çok üzülüyorum. Bu gibi durumların oluşmaması için sloganımız “Sağlığınıza yatırım yapın” olsun.

Nedeni: Çok fazla sigara tüketti, faydası olmadığı gibi, zararının çok daha fazla olduğunu bilhassa görmüş, yaşamış oldum. Nefes problemi ile hastaneye kaldırıldı. Bedeli de ağır oldu tabii. Yaşamı sona erdi. Kimliği, pasaportu, ehliyeti ve diploması gibi özel eşyalarının bir anlamı kalmadı.

Bir arkadaşım da, kızının öğrenimi için, Manisa’ya yerleşmişti. Her şey yolunda giderken konuşamaz, telefona cevap veremez duruma geldi. Sonuç geçen yıl vefat etmiş, hayırlı evlat diyebileceğim kızı okulu bitirip öğretmen olmuş, evlenmiş bir de oğlu olmuştu. Oğlu artık dedesi olmadan büyüyecek. Şeyhmus Çiçek Bey’in dediği gibi “Ah bir dedem olsaydı” demek ki olmalı.

Nedeni: Şeker hastalığından kaybettik arkadaşımı. Allah rahmet eylesin aşırı yemek yerdi, yahu senin miden çöp tenekesi mi diye takılırdım. O da bana can boğazdan gelir bahanesiyle sözü kapatırdı.

Başka öğretmen bir arkadaşım vardı, Eşinden ayrılmıştı. Eşi Zonguldaklı olduğu için, büyüklerde araya girip ricacı olmuşlar ama evliliğini kurtaramamışlar. Arkadaşımın psikolojisinde bozulmalar oldu. Boş zamanlarında av için doğaya çıkar ve silah sıkardı. Silaha oldukça meraklı biriydi. Sürekli silah koleksiyonundan bahsederdi. Neticede bunalıma girmiş ve intihar etmiş.

Duyarlı bir arkadaşımın seramik satıcısı eski iş arkadaşımı ziyarete gitmiştik. Yüksek öğrenimli eski iş arkadaşım, yakışıklı beyaz ve uzun saçlı. Bürosunda siyasetten tutun da ülke sorunlarına güzelce anlatırken, sigara dumanından rahatsız olan duyarlı arkadaşım kalkalım diye işaret etti.

Bürodan çıktıktan sonra bana arkadaşımın anlattıklarını hiç dikkate almadığını ve almayacağını belirtti. Nedenini sorduğumda, bizler sigara kullanmıyoruz ama büro dumanından gözüküyordu. Bu durumdan dolayı dedi. Sonuç bu arkadaşım da genç yaşta sigaraya yenik düştü. Duyarlı arkadaşım hayatta tabiki.

O zaman "Sağlığınıza yatırım yapın" diyorum. Yaklaşık 15 yıl kadar önce, diğer bir makine mühendisi arkadaşım vardı. Bu arkadaşım annesi ile yaşırdı. 40'lı yaşlarda ve bekârdı. Arada bir "Neden evlenmiyorsun?" diye sorardım. Bana "annemin istediğini ben istemiyorum, benim istediğimi de annem beğenmiyor. Bu sebepten dolayı evlenemedim." demişti. Çok geçmeden vefat etti. Cenazesine kırmızı karanfiller atılmıştı, çok üzüldük. Bu arkadaşım da gece uykuda kalp krizi geçiriyor, belki de evli olsaydı eşi müdahale edebilirdi.

Çok sağlıklı arkadaşlarımda var tabii ki, rejim yapan, spor yapan ve kendine saygılı olup dikkat eden. Onlara uzun ömürler diliyorum. İçlerinden bir mimar arkadaşım var. O bunların dışında. Sigarasının birini söndürünce diğerini yakıyor. Hiç anlayamadığım yedek sigara paketi taşıyor. Bürosuna dumandan girilmiyor. Hava soğuk olsa da misafiri olunca camı aralıyor. İçmeyim şu

mereti, diyemiyor. Üstelik babayı kanserden kaybediyor ve babaya hayatta iken sigarayı bırakacağına dair söz veriyor.

Bana göre çok önemli, henüz bırakabilmiş değil. Ben de sigarayı bırakması için mücadele edip onu küstürdüğüm zamanlar da oldu. Bırakabilirse takım elbise sözü dahi vermişim ama nafile sigara ve sigara şirketleri kazandı. Meslek ismi kullanmayı çok sevmem ama yüksek öğrenim görmüş insanların da kendisine saygısı olamayabileceğini anlatmaya çalıştım. "Sağlığınıza yatırım yapın" diye.

O zaman şimdi... Yolun başında olduğumuzu düşünürsek, "Sağlığınıza yatırım yapın" diyebileceğim. Etrafımda o kadar çok kişi var ki, hangisini sayayım. Yönetimde olduğum KAYSADER derneğimizde örnek aldığım şair ve yazar kendisini kanıtlamış, çoğu da emekli öğretmen abilerimiz, ablalarımız var. Bir hocam var: Yusuf Doğdu. Berbat mahlası sigara tüketimine uyuyor ama sigara dışındakiler alışkanlık ve kişiliğine antiterbati diyebilirim. Biraz da nazım geçtiği için, bazen bırak şu mereti diyorum, ama nafile. Çünkü nerdeyse sigara ile özdeşleşmiş ve hiç ayrılmayı düşünmüyor. Ben de hocama "Sağlığınıza yatırım yapın" sloganı ile sesleniyorum. Keza Mustafa Acar (Fakir) hocamız ama ona da sigara yakışıyor, yetmişli yılların yakışıklısı. Tabi ki o da özdeşleşmiş hatta sigara ile nerdeyse evlenmiş. Mustafa hocama da saygılarımla sesleniyorum "Sağlığınıza yatırım yapın" diyorum. Hatırım olduğu için biraz rezillik çıkarıyorum ama beni sevdikleri için anlayış göstereceklerinden eminim. Ama aynı şekilde devam ederler mi kestiremiyorum.

Bütün dostlarıma, arkadaşlarıma, büyüklerime, küçüklerime sesleniyorum, Zenginliğin sırrı işte burada" çok varlığın olup ta ömrün kısa olmak mı? Yoksa oldukça uzun ömürlü olmak mı ? Daha zengin olmak. Ne dersiniz? Doğru olduğunu duyar gibiyim. "Sağlığınıza yatırım yapın" lütfen ama lütfen. Para her şey değil ve bazı şeyler para ile alınmıyor. Kalın sağlıklılıkla...

DELİLİK YURDU

Benden bir ben doğuyor, kendim kendime gebe,
Sancımın yankısıdır, çağrımdaki debdebe,
Göbeğimi keserken, adımı deli koydum,
Dünya rütbelerimi, ters gömlek için soydum.
-Minber ola bu makam, deliliğim bâkidir

Bundan böyle buraya, çıkmak bana vâkidir.
Bu makamda faş oldu Arş ile Kürsteki sır,
Cinnet ile çözüldü, bilincimdeki nasır
Âlemdeki esrârın, başka bir yorumu var
Bana akıl verenin aklından zoru mu var?
-Muteber ola bu hâl, deliliğim bâkidir,
Bana verilen akıl, şu hâlde afâkidir.

Var git deli yurduna, şehrine cünun derler,
Kalemdir anahtarı, kapısına nûn derler.
Akledene delilik, rûhun aslı gibidir,
Dost ile delirmenin, şimdi faslı gibidir.
-Haber saldım gel hadi, deliliğim bâkidir,
Divaneler yurdunda, akli öven şâkidir.

Bir gövdede iki baş, akıl ile delilik
Aklını usûlünce zapt etmektir velilik.
Muhâbbet sofrasında düğün dernek kurulsun
Bu âşkın sarhoşluğu gayrı bizden sorulsun
-Kamber mihmândar oldu, deliliğim bâkidir,
Doldur gönül tasından, dem-û devran sâkidir.

Mecnun'dan az değildir, delilik istidadım
Bezm-i eleste ilkin, okundu benim adım...
Eğer ki yaşasaydım Mecnun'un zamanında,
Benim adım geçirdi, Fuzuli divanında.
-Makber taşıma yazın: deliliğim bâkidir,
Rûhum divanelerin, demine tiryakidir.

Banu SANCAK

DUNYAŞKA İLE ŞAŞA

Şekip YURTTAŞER

Bir sokak kedisiydi Dünyaşka. Adını ben koymuştum. Kızılcayla karışık sarı renkteydi tüyleri. Yaşlıcaydı. Belki de bu yüzden çok gururlu, yumuşak başlı, mahzun bakışlıydı. Utangaç utangaç durur, zor duyulacak bir sesle miyavlar, ayaklarıma yumuşak yumuşak sürtünerek mırlardı. Bir yavrusu vardı tıpatıp ona benzeyen. Ama daha genç olduğu için daha bir atik daha bir haşarıydı. Adını Saşa koymuştum onun da daha bir atik daha bir haşarıydı. Annesi, Saşa'yı süttten yeni kestiği için doğal olarak ona yabancı gözüyle bakardı artık. Saşa ise tam aksine annesine sokulur onunla oynamak istemesine karşın yüz bulamazdı. Yüz bulmak bir yana bazen de saldırısına maruz kalırdı.

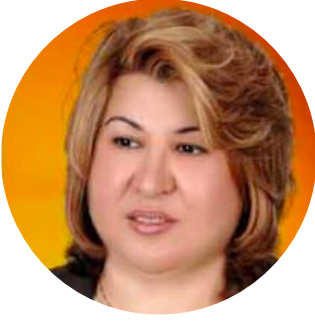
İkisine bir arada yiyecek bir şeyler koyduğum zaman annesi ona tıslar ve hırlar ister istemez ben araya girer, kızdığımı tavırlarımla belli ederdim. İşte o anda Dünyaşka'nın içimi acıtan ve çaresizliğini ifade eden o mahzun bakışlarıyla karşılaşır, gözlerimin ta içine bakarak bana:

"Ben o kadar da kötü bir anne değilim. Ama ne yapayım? Beni yaratan Yüce Yaradan, ruhumu böyle programlamış, böyle kodlamıştır. Bu, benim elimde değil ki! Ne olursun beni de anla" der gibiydi sanki. Çaresizce ben de ona hak verir, içim acayip bir biçimde cız eder, ona kızdığımdan dolayı pişmanlık duyardım.

Tahminimce; bir yandan benim onu ara sıra azarlamamı gururuna yedirmediği, diğer yandan da Saşa'nın varlığına daha fazla katlanamadığından olacak ki karlı bir kış gününde Dünyaşka, bana yapacağını yaptı

ve yıllarca mesken tuttuğu mntıkayı terk ederek aniden ortadan kayboldu. Günlerce yolunu gözledim belki çıkar gelir umuduyla ama gidiş o gidiş. Hem de beni üzerek başını alıp gitmişti.

Bu durum bana yıllarca önce çocukken yaşadığım acıklı mı acıklı bir olayı da anımsattı. Hiç unutmam, babam bana kahverengi beyaz karışımı minik bir kuzu almıştı. Kısa süre içerisinde adını Engincan koyduğum bu kuzuyla haşır neşir olmuştuk. Nereye gidersem meleyerek hep ardım sıra gelirdi. Onu kendi elimle besler, hatta özel tabağına çay doldurur karşılıklı içerdik. Aylar içinde Engincan bayağı semirmiş ve büyümüştü. Ne ben onsuz ne de o bensiz yapabiliyorduk. Boynuzları uzamış kocaman koç olmuştu. Bir gün ailem onu kesmeye kalkıştı ama ben bağırıp çağırarak, ortalığı velveleye vererek, ağlayarak tepki vermiştim. Aslında ailem haklı sayılırdı. Hani bir kedi veya köpek değildi sonuçta. Ya kesilecek ya da satılacaktı ve gerçekten de öyle oldu. Engincan'ın satılmasına kerhen de olsa razı oldum. Engincan, bize devamlı süt getiren teyzeye satıldı. Ertesi günü Sütçü Teyze'nin anlattığına göre Engincan, üzüntüsünden akşamdan sabaha kadar durmadan melemiş, melemiş sabah olunca da ağılda ölüsü bulunmuştu. Ardından günlerce ağlamıştım. İnanır mısınız? Aradan yıllar yılı geçtiği hâlde ben o olayı bir türlü unutamadım. Bugün bile her anımsadığımda veya bir kuzu gördüğümde elimde olmaksızın yüreğimi kuşatan kalın bir hüzün tabakası o anda çehreme yansır.

ADANALI OLMAK AYRICALIKTIR

Harika UFUK

1978’de Ankara’da Gazi Mimarlık Fakültesinde okuyordum. Kızılay’daki Yenışehir Kız Öğrenci Yurdunda kalırken bana “Nerelisin?” diye sorduklarında “Adanalıyım.” demiştim. İnanmamışlardı. “Sen Adanalı olamazsın!” demişlerdi. Bu kez ben onlara sormuştum: “Neden Adanalı olamazmışım? Adanalı nasıl olur sizce?” Onlar soruma “Bir kere sen kibarsın. Adanalılar kaba olurlar. Sen sakın bir insansın, uzlaşmacısın. Adanalılar kavgacı olurlar. Geçimsizdirler. Yoktan yere olay çıkartırlar. Adanalılar esmer olurlar oysa sen beyaz tenlisin.” diye cevap vermişlerdi.

“Yanıyorsunuz arkadaşlar çünkü önyargılısınız. Kaç Adanalı tanıdınız şimdiye kadar?” Biraz mahcup biraz da haklıyız der gibi bir ifadeyle: “Televizyonda görüyoruz ya! Adana Adliyesinde gün geçmiyor ki olay olmasın. Türk filmlerinde de yıllarca pamuk tüccarı, toprak ağası zengin ve görgüsüz tipler olarak izledik. Gerek var mı başka nasıl tanınır? İşte bunlar Adanalıları tanımamız için yeterli değil mi?” Onlara şöyle cevap vermiştim: Adanalı olmak ayrıcalıktır. Adanalı merttir, dürüsttür, cömerttir, iyi niyetlidir, misafirperverdir. Paylaşmayı sever. Gözü gönüllü toktur. Sofrası da eli de açıktır. Kaba değildir. Kadına, çocuğa, büyüklerine, dostlarına kıymet verir. Saygılıdır, merhametlidir, vicdanlıdır. Tek kusuru haksızlığa boyun eğmez. Size göre kusur bana göre meziyettir, haksızlık yapana da eziyet olur! Adanalının hakkını yemeğe kalkışmak. Sadece kendi hakkını değil, mazlumların da hakkını arar. Birazcık küfürbazdır. O kadar kusuru da nazarlık olsun! Adana Adliyesine gelince o yıllarda orada haber merkezi açılmış. Böyle bir merkez Türkiye’de ilk kez Adana adliyesinde yer almış. Televizyonların ve gazetelerin haber muha-

birleri daima orada oldukları için mutlaka bir olay yakalayıp yazılı ve görsel medyada paylaşıyorlarmış. Başka adliyelerde çok olay oluyordur kuşkusuz ama sıcağı sıcağına verilen Adana haberleri bizim hakkımızda önyargıya sebep oluyor. Türk filmlerine gelince herkes pamuk tüccarı değil, toprak ağası değil. Zenginimiz de var fakirimiz de... Onlara cevabım bu kadardı.

Şimdi günümüze dönelim. Fakir bir insan aç kalmaz Adana’da. Hangi kapıyı çalsa ekmek veya yemek verirler. Yıllar önce yaşlı, perişan görünümlü bir adam kız kardeşim Yasemin’in kapısını çalarak aç olduğunu, bir parça ekmek istediğini söylemiş. Yasemin onu bahçeye almış. Allah ne verdiyse bir yemek tepsisi hazırlamış. Adam yemiş, dua ederek gitmiş. (Gerçi şimdilerde kapımızı açamaz olduk tanımadıklarımıza. Korkuyoruz artık. Ama o dönemde öyleydi.)

Okul yıllarımızda eve sık sık arkadaş getirirdik. Annem yüzünü hiç ekşitmezdi. Sofraya bir tabak daha eklerdi hep. Adanalı kebaba düşkündür. Her fırsatta mangal yakmayı çok sever. Sadece kebabı değil, Adana’nın yemekleri de çok meşhurdur. Bana göre Gaziantep ve Hatay mutfağından sonra Adana mutfağı gelir. Genelde kebab, şalgam ve bibici bilinir ama Adana mutfağı gerçekten çok zengindir.

Başlıca yemeklerimiz şunlardır: Adana kebabı, ciğer kebabı, şırdan dolması, kırk kat, analıkızlı, kibbe (Adana usulü içli köfte), sarımsaklı köfte (fella köftesi), Adana usulü lahmacun, Adana usulü su böreği, sıkma, Adana simidi, mumbar (bumbar), içli köfte, kaz başı, paça, sarımsaklı fıstık köfte, kısır, karın dolması, kaburga dolması, yaprak sarması, acılı ekmek, peynirli Adana böreği, mahlûta çorbası... Hepsi de birbirinden lez-

zetlidir. Hele dolmalarımız, içli köftelerimiz, kısırımız bambaşkadır.

“İstanbul’un taşı toprağı altın!” derler ama Adana da pamuktan ötürü beyaz altın diyarıdır. Doğudan ve güneydoğudan göç alması bu yüzdendir. Yazlık tarım işçileri aile boyu gelirler, sor koşullar altında çalışıyorlar. Zor dedimse gerçekten çok zor... Adana’nın sarı sıcağına dayanılmaz. Hele tarlada güneşin altında pamuk toplamak çok meşakkatlidir. Çadırlarda bir yandan sıcakla diğer yandan sivrisineklerle boğuşmak katlanılacak durum olmasa da yazın çalışıp kışın rahat etmek için buna katlanırlar.

Kısaca Adana taşı toprağı altın olan bir kenttir. Adanalı sadıktır. Sevdığını terk etmez. Bunca sıcağına rağmen Adana’dan da asla vaz geçmez. Yazın yaylaya veya denize gitse de dönüp dolaşır yine Adana’ya gelir. Samimidir. Yapılan iyilikleri asla unutmaz. Geçenlerde klimayı icat eden Willis Haviland Carrier’in ruhuna lokma dağıtmaları da ne kadar vefalı olduklarını gösterir. İnancıdır. Allah’a karş gelmez. Bazı başka illerde yağmur duasına çıkılsa da Adanalılar “Allah’ım biraz serinlik! Biraz rüzgâr!” diye dua ederler. Adanalı zekidir, esprilidir. Sonucun değişmeyeceğini bilse de tepkisini göstermekten çekinmez. Güneşe ateş etmesi de bu yüzdendir.

Yaşadığınız süre içinde en az bir Adanalı tanıyın. Yoksa büyük bir kayıptır Adanalı tanımamak. Ölmeden önce yapılacak 100 şey diye hazırlanan malûm listeye bu madde de eklenmeli bence! İyi ki Adanalıyım.

Lütfen önyargılı olmayalım.

ÖLÜM NEDİR?

Talebelerinden biri, Konfüçyüs’e:

– Ölüm nedir?, diye sorduğunda Konfüçyüs’ün cevabı şu olmuş:

– Hayat hakkında ne biliyorsun ki sana ölümden bahsedeyim.

MADDE GÖNÜL KİRLETİR

İnsanlığı sevdim hep değer verdim
Şu gönül soframı dostluğa serdim
Kıymet bilmeyene gönlümü gerdim
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

Paraya aç olmak gönlü kör eder
Şaşıran kör gönül ters yola gider
Dostluğu unuttur boşa kâr gönder
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

İnsanlık erdemdir çok emek ister
Gönlü mutlu eden tatlı bir sestir
Kötülüğe uzak bir bilet kestir
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

Paraya tapanın dostluğu olmaz
O yürekte dostla asla yer kalmaz
Yapmacık kişilik yürekten gülmez
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

Çok para harama hep yakın olur
Haram haramı hep içine alır
Her beden dünyada bir gün ayrılır
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

Özger’im harama yaklaşma sakın
Kötü örneklere dikkatle bakın
O kötü hırsırları yürekte yakın
Paraya çok şükür ben yâr olmadım!

Fatma ÖZGER BİLGİÇ

ANLADIM

Bu aşkın bittiğini söylemedi dilin yâr
Gözünden bir gizli sır aktığında anladım
Hoş görüp her halimi canım gülüm diyorken
Tek sözde gemileri yaktığında anladım
Bütün hayallerimi yıktığında anladım

Gecenin son deminde biçare sazı gibi
Ağaçlara kazınmış silik bir yazı gibi
Ek seferde hızlanan bir şoför nazı gibi
Bir kış ayazı gibi baktığında anladım
Bütün hayallerimi yıktığında anladım

Ellerin yüreğimde hasretinle yanarken
Ruhumdaki gonca gül hazin hazin kanarken
Dört mevsim tüm cihanda ben adını anarken
Aşkımıza bir kurşun sıktığında anladım
Bütün hayallerimi yıktığında anladım

Anladım sevdiceğim çoktan gömmüşsün beni
Biz vuslata giderken sen kırmışsın dümeni
Üstüne giyindiğin o ihanet kefeni
Ve kokusu ayyuka çıktığında anladım
Bütün hayallerimi yıktığında anladım
Aşkımıza bir kurşun sıktığında anladım

Ayşe CEYHAN DÜZGÜN

DOST

sırtımda senden yana
bir hançer saplı iken
söyle kurban olduğum
kimlere inanayım

canımdan can bildiğim
içten hesaplı iken
ben bu dertli başımla
kimlere yaslanayım

ihanetin yükünü
yıktın üstüme fakat
bu hassas ruhum ile
ben nasıl dayanayım

kolumu kanadımı
kırdın koymadın takat
yaktıkça yaktın beni
daha nasıl yanayım

fedakarlıksa eğer
dost olmanın ilk şartı
sen bir adım atıver
ben canımı sunayım

dostluğun kıymetini
tartamaz hiçbir tartı
aç gönül kapısını
sevmekten usanayım

Selahattin YILMAZ

BU İZINDEN GERİYE KALANLAR

Meryem İRKILATA

Her izinde olduğu gibi, bu izin de bir telaş, bir koşuşturmayla başladı. Benim çalıştığım yerde izinler ocak ayında belirlenir ki herkes aynı zamana denk getirmesin, sırayla izin hakkını kullansın. Hayatta barış bu olsa gerek. Biletimi ayırmanın ardından artık yavaşta hazırlıklar başladı. Ruhen izin havasına girer insan. Önce gönülden geçenlere yer verilir, ardından gün yaklaştıkça hakkın olan kiloyu geçmemek şartıyla valize sığınanlarla sınırlanır, yanına alacakların.

Arkada bıraktığın evini hazır ve temiz bırakmalısın. Yapan gereken sorumluluklarını yerine getirmelisin. Ödemek zorunda olduklarını sıralamalısın. Yani, bir hayli yorgun döneceğin izin öncesi, seni geride bekleyen problemler olmamalı. Cüzdanına ve vicdanına sığdırdıklarındır, yanına aldıkların!...

Yolculuk başlar, gurbetten sılaya doğru. Uçakla olmasına rağmen, bir hayli yorucu geçer. Evden çıkış heyecanı, birşey unutmama telaşı, zamanında havaalnında olma kaygısı derken, ne zaman valizini teslim eder, pasaport kontrolünden geçersin: İşte artık eminsin, sen izin yolundasın. Binersin uçağa ve kaderini bırakırsın pilotun eline. Aşarsın, dağları, taşları, geçersin ülkeleri, köyleri. Hatta onca stresin ardından belki biraz da uyursun, gücünü toplamak için.

Memleket semalarına yaklaştıkça, artar heyecanın mutluluğun. Tabiki bekleyen anan, baban, kardeş, akrabaların varsa! Yoksa, bastırırsın özlem duygularını, için sızlar ince ince. Çünkü, sevdiklerinin mezarlarıdır bekleyen seni, inince... Olmuşsa bir gelenin, gider sevdiğin yemeği yersin. Sanki uzun süredir açmışçasına. Telefonunu, alışverişini yaparsın, bir demli çayın ardından, yol alırsın evine. Yine seni birşeyler bekler. Son izinden sonra, uyumaya bıraktığın evin eşyalarının, senin kapıyı açmanla uyanır isteksizce.

Örümceklerin ve tozların istila ettiği garip haneye bir el atarsın. Anılar eline geçer tek tek. Perdeleri asarsın, salınır rüzgarda dans ederek. Arkanda neleri bırakıp gittiğini görürsün. Temizler, yerleştirirsin. Oh be! İşte izin budur dersin. Huzurun adıdır, kendi yuvan, kendi evin. Bazan eşyaların yerini değiştirmen gerekir, uğraşırsın, çabalarsın. Birden elinden kayar cam masa, yarısı kırılır: Oturur için için ağlarsın. Eğer eşini kaybetmişsen, kırılan cam değil, diğer yarındır aslında. Tuzla buz olan duygularıdır. Yarısı kalmış masa camı gibi, yarım hayatına da devam edersin mecburen.

Planların, programların vardır, onları uygulamalısın. Sıraya dökersin, bir bir. Vefa borcunu ödersin yalnız yatanına. Eğer ki otlanmışsa mezarı, olmamışsa bakanı, için için acır yüreğin. Fren tutmaz gözlerin, birden çözülür dizlerin... Bir de anan baban vardır, senin ziyaretini bekleyen. Dilin döndüğünce, duanı ve hasretini götürürsün onlara. Bakarsın, mezar taşını okşarsın, onlarda mutlu olur adeta...

Sıra kendi şehrimin ve değerli hemşerilerimin benim için hazırladığı güzel etkinliklere gelir. Hepsi benim için şiir dolu akşamlardı. Çok samimi ve değerliydi. Onuruma hazırlanan şiir akşamı ve plaket sunumuyla o geceyi bitirdik. Hatta kitap imzalamamızda olmuştu. Ardından bir başka gün, Kayserimizin yerel "E tv kanalında, Erciyes'ten esintiler" programında canlı yayınlanan şiir akşamına katılmıştım, sevgili İsmail Kaya Bey'le. Ardından, başka bir akşam, Aşk-ı muhabbet çay evinde değerli şair ve saz sanatçısı arkadaşlar eşliğinde şiirlerimi okudum. En son etkinlik olarak, kültür kafede, gurbetçi şair olarak bir şiirimi okudum. Hemen hemen bütün hemşerilerimi gördüm, tanıdım.

Şiir akşamı için sevgili KAYSADER başkanımız Mustafa Kiyak abime, her türlü orga-

nizasyonlarda beni yalnız bırakmayan sevgili komşum İsmail Kaya'ya, beni programına konuk ettiği için Yüksel Kalkan'a çok teşekkür ediyorum. Şiirlerimi okuyup akşamımı renklendiren şair arkadaşlara ve konuklara ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum. Bir de güzel kalpli, dünya tatlısı Hanife ablamla, sevgili Hasan abime ve eşi Şerifeciğime sevgilerimi gönderiyorum. Meğer ne büyük bir ailem varmış da haberim yokmuş. Küçük bir grubun sanki kocasını kaybetmek, yalnız olmak büyük suçmuşçasına, saygısızca düşünce ve davranışlar içinde olması dışında, herşey çok güzeldi ve özeldi.

Güzel anılarla ve duygularla döndüm. Şiirlerini okumaya insanın kendi memleketinden başlaması, benim için çok önemliydi. Güzel umutlarla, eli boş dönmedim. Bu da bana bir dahaki izine ve kalan ömrüme yeter sanırım.

Hoşça kalın sevdiklerim, hoşça kalın hemşerilerim, hoşça kal memleketim. Söz veriyorum. Yakında yine geleceğim!...

BABA YURDUM

Olursa olsun be, toprağım kıraç
Yozgat benim baba yurdum diyarım
Yaslandığım dağdır derdime ilaç
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Görkemli tarihi muteber soyu
Cezbeder insanı gizemli huyu
Varsın çağlamasın pınarı suyu
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Hangi ilde vardır bu kadar yiğit
Filizlenmez çürük olsaydı çiğit
Bundan her yıl yakar analar ağıt
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Vaktiyle gönderdi zalime tabur
Yinede vurmuşlar sırtına kambur
Bariz gerçek için çalacak tambur
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Şanı yüz yılları delerde geçer
Düşman uykusunu bölerde geçer
Çeri çöpü yere elerde geçer
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Batar kültürünü kaybeden şehir
Özünü unutan yutuyor zehir
Yazar şair olur çağa panzehir
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Hasret kalsa da can,bülbüle güle
Dönmesin sevdalı gönüller çöle
Kire bulanmadan, kal Atakule
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Atmayın yabana zade, merdini
Vatan can veren her bir ferdini
Kulak verip dinle birkez derdini
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Olmasam da tütsün orda ocaklar
Giderim unutmasın diye çocuklar
Yürek büyük küçük demez kucaklar
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Gülmesede bana toprağım ana
Bir gün yeşerecek yaprağım ana
Irgalansın yeter bayrağım ana
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Asil köyüm,köylüm daima varol
Aras'ım uzaktan gereceğim kol
Yoktur şaire de ne sağ ne de sol
Yozgat benim baba yurdum diyarım

Semiha ARASBORA

VATANIM VE BEN

Mustafa TOPAL

Benim vatanım...
Dört mevsimin,
Üç yüz altmış beş gün yaşandığı,
Dünyaya kavşak,
Karada, havada, denizde,
Yolların hep oraya çıktığı,
Irmakların;
Yeşilin bütün tonları arasında,
Tabiatın göz kamaştıran,
Göz zevklerinin bütününü tattıran,
Muhteşem güzellikleri içinde
Dilimlediği dağların arasında,
Milletimin gönül dünyasından bestelediği
Huzur şarkılarıyla, kıvrım kıvrım aktığı,
Her renkten, her dilden insanların,
Kucaklaşarak yaşadığı, insani faziletlerin,
Erdemlerin, iyilik, güzellik adına her şeyin,
Paylaşılarak hayat verdiği,
İnsanın hayat sevincini tattığı,
Bir huzur ülkesi...
Benim vatanım...
Dünyanın gözü onda.
Kıskansın, çatlasın düşmanlarım,
Almak için elimden onu, rüyalara dalsın
Bin bir hile ile hayaller kursun,
Biri değil, beşi, yüzü, hatta yüzleri,
Bir araya gelsin, yetmesin;
Sonra düzenbazlarını, uşaklarını,
Kansızları, kendini unuttuğunu
Saflarına kattığı hainleri, satılmışları
Birlik etsin ordularıyla,
Sıra sıra dizesin karşıma,
Ve salıversin sürülerini,
İnsan müsveddesi gürûhları,
Aşağılaşmış, insanlıktan çıkmış,
Hayvani hislerle,
Bir çakal gibi;
Kural tanımaz, beşer olamamış,
Yabani, insanlığa, tabiata,
Varlık adına her şeye yabani,
Bir sırtlan gibi, denî duygularla,

Gözü kapalı dalsın mukaddesatıma,
Hiç bir şeyde gözü yok, sadece yıkmak,
Yok etmek için kendinden geçmiş,
Yalnız yıkıcı emeline esir,
Bir köstebek gibi sinsice, gözü kapalı,
Hissiyatına kulak tıkamış, duygusuz,
Arsız, bu gün burada, yarın bir başka yerde,
Tıkasam yolları, başka bir delikte,
Bitmez tükenmez inat, sarılmış hırsına,
Tek dert edinmiş kendine; kendisinin etmek
Kendinin olmayanı başkasına yâr etmemek,
Yüz yıllar geçse böyle, nitekim böylece,
İnsanlık tarihini fecaatlarıyla doldurmuş,
Velhasıl kendinden geçmiş topyekûn,
Tek vücut olmuş, yüz yıllarca ama
İnatla süren bir usanmazlıkla,
Gelsin üstüme, gelsin ve yine gelsin.
Geliyor nitekim, geliyor işte!
Tarihin derinliklerinde, haçlı gürûhları,
Çanakkale'yi geçme teşebbüsü,
İşgal hareketi ve halen süren işgal zihniyeti.
Çeşitli yollarla;
Beşer olmanın sınırlarını zorlayan,
Akıl ve izanı, mantığı sifıra münker eden,
Ahlaksızlık, namussuzluk aşılacak,
Uyuşturucuyu yaygınlaştırmak,
İçimizdeki beyinsizleri hainleştirmek,
Daha neler, neler...
Bizi bizden etmek için her şey...
Hatta sapık ideolojileri,
İnanç ve imanımızı yozlaştırarak,
Parçalara ayırıp yalnızlaştırarak,
Bölmek ve yutmak üzere,
Envai planlar ve desiseler...
Benim vatanım...
Bütün olanlara rağmen,
Yüz yıllardır, aynı iman, şuur
Aşk ve heyecanla,
At sırtında, cepheden cepheye,
Zamanın icaplarıyla bütün asırlarda,
Orayı vatan edinmek için çırpınan,

Şehadet ruhuyla Allah aşkına
Dimdik ayakta kalan evladı var...
Benim vatanım...
Adı Anadolu,
Kapıları Türk Hakanı Alparslan tarafından,
Sonuna kadar istiklâl ve hürriyete açılan,
Bağrında Alperenlerce,
İslâm inancının engin imani güzellikleri,
Hayat bahşeden gönül zenginliği ekilen,
Asırlardır vatan edilmesi için,
Her santimetreye binlerce şehit kanı düşen,
İslam imanı ve şehit kanlarıyla yoğrulmuş,
Fatih Sultan Mehmet Han ile
Üzerinden orta çağ karanlığı silinmiş,
Birinci dünya harbi ile yapılan,
Paylaşma planları,
Mustafa Kemâl Paşa önderliğinde
Kurtuluş harbi ile yırtılmış,
Ebedî İslam diyarı olmuş,
Üzerine beka mührü vurulmuş,
Adı Türkiye Cumhuriyeti olan devlet kurulmuş.
Benim vatanım...
Bu gün dahi,
Tapusu bizim olan bu vatani bize çok görenler,
Başımıza sarıyorlar her türlü gaileyi,
Uğraştırıyorlar devletimizi, milletimizi.
Kendileri, sırça saraylarında,
Bir avuç kandırılmışı, devir devir,
Grup grup, dalga dalga,
Salıyorlar üstümüze hayasızca, arsızca.
Geçmişte değişik milletleri,
Bu gün, sınır komşumuz,
Üstelik müslüman ülkelerden değişik unsurları,
Bir bakıyorsunuz içimizden üç beş beyinsizi,
Hainleştirip örgütlendiriyorlar, ifritçe;
Usanmadan, bıkmadan, yüzyıllardır...
Fakat nafile...
Bozulmaz bin yıllık maya...
Zira ruh asil, inanç ve dava hak,
Birleşmiş ulvî yolda,
Tek vücut, tek yürek, tek yumruk,
Yıkılmadı, yıkılmaz, yıkılmayacak.
İster sel olsun kudursun,
İster çığ olsun savrulsun,
İster dağlar gibi yürüsün üstümüze,
Sürü sürü, fevc fevc...
Sarsılmaz bu cephe, sarsılmayacak...
İşte benim vatanım;
Adı Anadolu, kendine gönül verenleriyle,
Varlığına baş koyan TÜRK milletiyle müsemma:

TÜRKİYE...

Vatandaşı olmaktan, gururluyum, mutluyum,
Huzurluyum,
O varsa ben varım, o yoksa varlığım neye yarar.
Bensiz o, başkasına yabancı,
Saramaz beni sardığı gibi,
Ebedî kan birliğimiz var,
Dedemin kanı onda, uyuşuyor kanlarımız,
Mehmetçik bundan dolayı dedesinin yolunda,
Düşer toprağa iman aşkıyla,
Sarılırız birbirimize iman birliği, kan bağıyla,
İyi günde, kötü günde, dar günde,
Sevinçte, kederde, elemde
Kucak kucağa sararız birbirimizi,
Bakmayın bizi vatanımızdan ayırmak isteyenlere,
Bakmayın vatanımıza olan aşkımızdan gafil
olanlara,
Bakmayın vatanımızla kan bağımızı kıska-
nanlara,
Bakmayın bizi birbirimize düşürmek isteyenlere,
Bakmayın vatanımıza göz dikenlere,
Onlar kendi salyalarında boğulacaklar.
Sevin birbirinizi, vatanınızı sevmiş olursunuz,

YANLIŞ MI YAZILMIŞ!

*Bir ignliiz üvnertsinede ypalın arşa-
itramya gröe, kleimleirn hrfalreiinn hnagi
sırdaa yzalıdkılrai ömneli dğeliimş. Öenl-
mi oaln brinci ve snonucnu hrfain yrenide
omlsayımyış. Ardakai hfralerin sırsayı kriaşık
oslada ouknyourumş. Çnükü kleimlrei hraf
hraf dğeil btüün oalark oykuorumuşz.*

*Bakın nasıl da düzgün okudunuz, il-
ginç değil mi?*

BİZİM KÖYE NE OLMUŞ?

Uzun yıllar sonra vardım ki köye
Herkes birbirine referans olmuş
Denizi havası çok güzel diye
Her yer ecnebiye rezidans olmuş

Koca çınarların gitmiş gölgesi
Cafe olmuş kör Nuri'nin kahvesi
Şimdi köyün adı tatil bölgesi
Davul zurna susmuş, halay dans olmuş

Çarşıda rastladım topal Memiş'e
İki kelâm ettik, daldık geçmişe
Tarlayı satmakla koyulmuş işe
Zengin Araplara bir ajans olmuş

Köyün delisine ne oldu dedim
Küçükken elinden çok dayak yedim
Dedi tarlasına üç villa verdim
Elinde sopası ekselans olmuş

Şalvarını atmış komşu kızları
Kollar dövmenmiş, botoks yüzleri
TikTok'a bakmaktan şişmiş gözleri
Tepeden tırnağa aynı cins olmuş

Dedim muhtarımı göreyim bir de
Randevu verdiler on kala dörde
Dedi toplantıda her gün bir yerde
Köy evi sohbeti konferans olmuş

Şenzlong'a uzanmış köyün gençleri
Yabancı müzikle geçmiş içleri
Boyamışlar tezek kokan saçları
Naci'nin Musa'nın adı Hans olmuş

Koyunlar satılmış mezbahane
Ahırlar dönüşmüş kumarhaneye
Nusret şube açmış geçmiş sahneye

Dirsekten dökülen tuz avans olmuş

Süs havuzu olmuş dereler çaylar
Ranta kurban gitmiş o bakır koylar
Biz işçi, patronlar Katarlı Beyler
Zamlarda kriter performans olmuş

Örf âdet anane gelmiyor göze
Anaya babaya saygı mucize
Dolup taşmış artık Darülaceze
Vefalı hayırlı evlat şans olmuş
Bakın hele bizim köye ne olmuş

Hamdi BALIK

Türkçe, dünyanın en güzel, en zengin, en büyük dillerinden biridir. Asırlarca üç kıtada konuşulmuş, yazılıp okunmuştur. İlk şekli ile kalmamış, gelişmiştir. Kendi kendisini yenilemiş, tazelemiş ve zenginleştirmiştir. Çok mantıklı, çok ahenkli, ifade kabiliyeti çok yüksek bir dildir. Sanki bir bilginler kurulu oturmuş, ölçüp biçerek meydana getirmiştir. O kadar mükemmel, o kadar düzenlidir. Böyle güzel ve tatlı bir dile sahip olmak Türklerin en büyük iftiharıdır. Her Türk çocuğu bu mükemmel dili, bu güzel Türkçeyi en aziz bir varlık olarak sevmeli ve ona saygı duymalıdır. Onun kadrini, kıymetini bilmelidir. Onu sadece kulaktan dolma şekliyle, çevresinden öğrendiği gibi kullanmakla kalmayıp, onun bütün yapısını, kanunlarını, kaidelerini hakkıyla tanıyıp bilmelidir. Ona iyice sahip olmak, onu en doğru, en güzel ve en tesirli şekli ile kullanmak için, kısacası iyi konuşmak ve iyi yazmak için bu şarttır.

(Muharrem Ergin)

CULFA

Mustafa BERÇİN

Bir gazete haberini, köşe yazısını, reklamını kaç kez okursunuz? Bir mi, iki mi, üç mü? Ben o haberleri, reklamları, köşe yazılarını hatta dipnotlarını bile ezberleyinceye kadar okurdum. Niye mi? Anlatayım:

Köyümüzün hemen yanı başında, kuzeybatı yönünden doğuya doğru Malatya-Ankara kara yolu geçmekteydi. Yola bakan ilkokulumuzdan çıkış zili ile birlikte kızlı erkekli bütün arkadaşlarım evlerine dağılırlarken ben asfaltta koşardım. Darende tarafından asfaltın köyümüze geliş yönünde çok keskin bir viraj vardı. O taraftan gele araçlar, ki daha çok kamyonlar, tek tük Anadolu taksiler ve ikinci vaktinden sonra ise doğu illerine gidecek otobüsler, o virajda mecburen yavaşlayarak geçerlerdi.

Otobüslerin camları da eski belediye otobüslerinin gibi sürgülü idi. Asfaltın kenarında saatlerce oturur virajı dönen otobüslere iki elimi gazete okuyormuş gibi açarak yolculardan gazete atmalarını beklerdim. Eskimeye yüz tutmuş siyah önlüğümün önünde beyaz yakalığımın sallanıp durmasına aldırış etmezdim. Bazen günlerce beklediğim olsa da hiç olmazsa haftada bir veya iki gazete parçası atılır, rüzgârda uçuşan gazeteleri toplar ve is kokan lambanın ışığı altında okur, okurdum. Çok defa okuduğum gazeteler kucağımda uyuduğumu hatırlarım, anamın beni gazeteler ile yer yatağına yatırıp üzerimi eline geçen ne varsa örttüğünü... Taka bozması penceremizin camlarının yarısı yoktu. O kısmı akşamları ayazda içi ot dolu yastıklarla sıkıca kapattığını bilirim babamın.

Akşamları tezek yanan sobanın etrafında komşu kadınlar ellerinde iğ ile kimisi yün eğirir kimileri de bez, çaput, eski fistanları keserek ip eğirir gibi onları da yumak yumak toplarlardı. Yün ipler beyaz, diğer çaput kısmı ise rengârenk olurdu. İki odalı evimi-

zin oturma odası olarak kullanılan oda duvarında Hz. Ali'nin insanın içini delen kara gözleri ile resmedilmiş kilim asılıydı. Odanın neresine otursam o gözlerin beni takip ettiğini görürdüm. Yerde ise Culfa'nın ördüğü bez kilimlerimiz vardı. Biraz durumu iyi olan hanelerde ise duvarlarda halı asılı olurdu. Daha çok misafir odalarında.

Culfa ayda en az iki kere köyümüze uğrar, kadınlarımızın eğirdiği bez parçalarını toplar, kilim olarak örerek birkaç hafta sonra getirirdi. Ücretini de buğday, arpa, yumurta, yağ ne bulursa onunla tahsil ederdi. Para mı? O kadınlarımızın bildiği, gördüğü bir nesne değildi.

Kendi hâlinde, sessiz, tebessümü eksik olmayan ablak yüzü ile onu her gelişinde ilgiyle izlerdim. Boz eşeğini yedeğine alır, aheste aheste yürürdü. Onun o sakinliği benim çocukluk telaşımıyla örtüşmediğinden midir nedir, bende derin izler bırakmıştı.

Güz günlerinin yaklaştığını yaprak kuşlarının gelişinden anlardık. Bizim Culfa gibi yaprak kuşları da geniş kanatlarıyla havada sanki hareket etmiyorlarmış gibi süzülerek geceyi geçirecek bir ağaç ararlardı. Culfa da öyle. Gerçi onun sıcak bir yuva aramasına gerek yoktu. O her zaman bizim misafirimiz olurdu. Babamın ona yaptığı ağır şakalara bile güler, sakinliğini hiç bozmadı. Yemeğini yerken bile onun acele ettiğine hiç şahit olmamıştım.

Yine bir akşamüzeri sofraya bağdaş kurmuş yemeğimizi yerken şu an hatırlamadığım biri (Evhorantasından biri değildi.) Culfa'ya dönüp "Ağam" dedi, "Niye hep burada, Hacı Ömer Ağamın evinde misafir oluyorsun da başkaevlere gitmiyorsun?"

Culfa elindeki tahta kaşığı bulgur pilavına saplayarak omuzlarını dikleştirdi ve. "Ekme bitmeyen yere

Dikme tutmayan yere
Ayaklar gider mi hiç
Gönül gitmeyen yere." dedi.

Babam rahmetli kalktı, Culfa'nın ellerini ellerinin arasına aldı, dostlukla sıktı. Sonra o densizlik edene "Aldın mı cevabını?" der gibi bir bakış fırlattığını hiç unutmadım.

Biz bütün horanta iki odalı evimizin bir odasında uyurken Culfa tek başına diğer odada kalırdı. Ha unutmadan söyleyeyim: Culfa onun adı değildi. Bu yaşıma geldim hâlâ onun adını bilmem. Bizim için adı Culfa idi. Gerisi teferruat.

...

Sekiz kardeşiz. Herkesin kendine göre bir işi var. Kimse yan gelip yatmaya fırsat bulamaz bu evde. Bir numara büyük olan kendinden küçük olanlardan sorumludur. Ben o yıl okul tatil olur olmaz üç beş tane kuzu, üç beş oğlak ile bu yaz onlarla beraberim. Anamın bazlama arasına o sabah kaynayan sütün kaymağını dürmesiyle oluşan azığımlı alır yola koyulurum. Hayallerimin sınırı yoktu o günlerde. Karşı dağın yamaçlarına salıncak kurar bir dağdan öbürüne özgürlüğün tadını çıkararak uçardım kırlangıçlar gibi süzülerek. Kırlangıçlar benim favori kuşlarımdı.

Özgürlük, özgürlük diye haykırırdım daha kırılmamış çocuk sesimle. Kırlangıçların havada raks edercesine aniden dalıp yükselmeleri çılgına çevirirdi beni. Onlarla ben de havada kavisler çizer, kıvrak hareketler yapardım güya. O kadar yorulurdum ki çoğu kez otlatmakta olduğum kuzular ve oğlakları unutur olduğum yerde uyuya kalırdım.

Rüyalarımda bile kırlangıçlar gibi uçuşuğumu hatırlıyorum hâlâ.

Bir de merakla beklediğim orak zamanıydı. Tırpan tutacak yaşta değildim. Babamın, amcalarımın, benden yaşça büyük delikanlıların sırlıklam bedenleri ile naralar atarak çalışmalarını, terli terli hemen tarlalarımızın yanı başından akan ırmağa dalmalarını, kuzularımızın ırmakta yıkamalarını, doru atımızın üzerine babamın beni bindirerek ırmakta yüzdürmesini unutamıyorum. İşte o günlerden biri daha. Bugün buğday tarlasındayız. Alışan emminin salavat getirmesini dört gözle beklerken biz yeni yetmeler, terden sırlıklam olmuş tırpan tutan yağız tenli de-

likanlılar ve arkalarında deste yapan kadınlar... Sonunda buğday tarlasının ucu göründü. Belki bir sıra daha dönerler demeye kalmadı Alışan emmin tırpanının sapını kuru toprağa saplayıp yorgun bedenini de onaylayarak:

"Eken biçer, konan göçer

Cennetin kapısını comartlar açar
Comartlar demine

Verelim Muhammed'e salavat ",
diye ünlenince koro hâlinde kadınlı erkekli (tabii ki biz çocuklar da dilimizin döndüğünce) haykırdık: "Sallallahu Muhammed!"

Ekmeğin nimet diye bilindiği günlerdi. Sapın, samanın, buğday tanelerinin yerli yerinde olduğu günler... Yakarışımızı bir marşla harmanlar, sonra sesimizi bir ırmağa katar-dık. Böylece yıkanır, tazelenirdik bu büyük sözlerin serin sularında. Hepimizin, her birimizin içimizde bir bütüne ait olma duygusu coştururdu bizi. Bu arada komşu tarlalarda ekin biçenler de durakladılar. Alışan emmin devam etti:

"Er eşkına, pir eşkına

Kabe'deki nur eşkına

Verelim Muhammed'e salavat"

Yine aynı koro, aynı gür sesiyle devam etti:

"Sallallahu Muhammed!"...

Tırpanlarına yaslanıp hem biraz nefeslenmek hem de komşularının ekin biçme işini şenlendirmek için duraklayan komşularımız da onlar da nakarat kısmına iştirak ettiler:

"Erin erliğine,

Hakk'ın birliğine

Düşmanın körlüğüne

Verelim Muhammed'e salavat."

Koro bu defa daha gür bir sesle ve komşularla beraber nakarat kısmını tamamladılar:

"Sallallahu Muhammed!".

Bu tarlanın da ekin biçme işi sonlandı. Tırpanı yere atanlar önce ırmakta ellerini yüzlerini ova ova güzelce yıkadılar, sonra kavak ağaçlarının altına serilmiş geniş sofraya bağdaş kurarak oturdular. Bizim soframız ayrı tabii ki. Koskocaman tepsi içinde bulgur pilavının üzerine özenle yerleştirilmiş oğlak başını görünce içim cız etti. Babamın benden gözlerin kaçırmasından işkillenmiştim. Bu o mu der gibi baktım. Sustu. Gözlerim doldu.

Yüreğim burkuldu. Daha dün onun peşinden koşturuyordum. Şimdi tepsi içinde pişmiş kelle olarak bana sırtıyordu sanki. Tahta kaşık elimden pıt diye düştü. Kimseye hissettirmeden kalktım. Yan tarafta ise kaşık şakırtısı bir armoni hâlinde devam ediyordu. Kayısı dalına asılmış ayran torbalarından alınan süzme yoğurtla yapılan çalkamalar bakır taslarla susamış bedenlere şifa olmaktaydı. Ben ise bir an evvel güçlenip tırpanla ekin biçecek hâle gelmek için can atıyordum. Kolay mı, sofrada terfi edecektim.

Kırlangıçlar da çekildi artık. Sonra traktörler, biçerler girdi tarlalarımıza. Karınca yuvalarını dağıtıp cıs cıs böceklerimizi ezdiler. Tırpanlarımızı aldılar elimizden; marşlarımızı, dualarımızı, bizliğimizi yere çaldılar. Yazının yüzünde yalnızlığımızla, çaresizliğimizle başbaşayız artık. Kin tutarak, dişlerimizi sıkarak bekliyoruz şimdi sessizliğimizin kıyısında.

DÜŞEŞ

Şeyhmus ÇİÇEK

Beşir utana sıkıla dükkana girdi, kısık ve ezik bir sesle "selamünaleyküm Ömer ağa" dedi.

Numaralı gözlüğün üstünden, ekranını söktüğü televizyonun çerçevesinden o çakır gözleri ile bakarak "ve aleykümselam Beşir, hoş geldin" dedi ve eliyle sandalyeyi göstererek oturmasını işaret etti, sonra çırağa seslenip "Beşir ağabeyine çay ver oğlum" dedi. Bu gene kumar oynadı parasız kaldı, kesin benden para isteyecek diye düşündü:

"Buyur Beşir bir şey mi istedin?" deyince.

"Ocağına düştüm, elini ayağını öpeyim Ömer ağa bana bir televizyon ver, bu akşam misafirlerim gelecek çocuklarım mahcup olmasın her akşam komşulara gitmekten kurtulsunlar ne olur, yeni olması şart değil şu tamir ettiklerinden ver istersen."

Ömer ağa "ulan oğlum sen gündüz kazandığını akşam kumara veriyorsun televizyonun parasını nasıl ödeyeceksin" deyip onu vazgeçirmeye çalıştı ise de Beşir pes etmedi, "valla hi öderim, hırsızlık bile yapsam senin paran kalmaz bende ne olur beni eve eli boş gönderme Ömer ağa."

Ömer'in elinden lehim makinesi düştü, okuma gözlüğünü çıkarıp masanın üstüne koydu, paketinden bir sigara çıkarıp yaktı, ciğerlerine çekip bıraktığı duman sis oldu bulut oldu Erciyes'i saran bulut misali başını bürüdü sağ eliyle alnını tutarak versem bir türlü vermesem bir türlü diye düşündü.

İnsanın fıtratında kara meyil vardı. "Olmaz Beşir olmaz veremem, senin gibi kumarçı para mara vermez, bir aylık kazancım niye heba olsun" dedi.

Dünyası yıkıldı Beşir'in dudakları titredi, gözleri buğulandı çayını yarım bırakıp yavaşça ayağa kalktı, tek kelime etmeden evin yolunu tuttu, tansiyonu düşmüş, şekeri yükselmiş hastalar gibi yürüyordu, ayakları yere sürtüne sürtüne eve vardı. Kapının önünde yolunu bekleyen küçük kızı babasının boş geldiğini görünce ağlayarak içeri koştu. Altın Kızlar'ı, Dallas'ı, Charlie'nin Melekleri'ni, Bizim Ev'i ve daha nice dizileri kendi evinde seyredecekti. Tüm hayalleri yıkıldı, hıçkırıklara boğularak annesinin arkasına saklandı.

Beşir yer minderine yığıldı, hanımı öfkeli öfkeli çıkıştı ona: "Çocukları umutlandırıp üzmesen olmaz mıydı. Ben sana demedim mi boşuna gitme. Kimse senin gibi kumarbaza televizyon vermez. Hele o Ömer ağa günahını vermez." dediğinde irkilip kendine geldi Ömer ağa. Beşir'in elinde çayı heyecanla ondan gelecek cevabı bekliyordu. Sigarayı annesinin memesini emer gibi bir daha içine

çekti yine dumanların arasında kayboldu.

"Al dedi Beşir al, parayı da ne zaman verirsen ver bu da komşuluk hakkı olsun, hat-ta anteni de benden olsun.

Beşir'in gözünden iki damla yaş dö-küldü: "Biliyordum vereceğini Ömer ağa bi-liyordum Allah senden razı olsun." Aldı ku-cağına televizyonu evin yolunu tuttu. Rahvan atlar gibi hızlı hızlı yürüyordu. Çocuğu baba-sını görünce "oleyy" diye bir çığlık attı. İçeri koşup annesine müjdeyi verdi.

Hanımı onu kapının önünde karşıla-dı, "Ben sana demedim mi televizyoncu iyi adamdır, merhametli adamdır seni boş çevir-mez diye."

Hep birlikte yaşasın deyip alkış tutun-ca Ömer ağa irkilip kendine geldi. Beşir hâlâ çayını bitirememişti. İkinci hayalinin daha iyi olacağını düşündü.

Başındaki siyah kalpağı çıkardı. Ma-sanın çekmecesini çekerek içinden boş bir senet aldı. "Beşir, sana televizyonu vereceğim ama bu senedi imzalaman lazım." dedi.

Beşir'in gözleri parladı. "Tamam çok teşekkür ederim, Allah senden razı olsun." dedi.

Ömer ağa başladı senedi yazmaya, iş bu senedin mukabilinde sayın Ömer Solak'a veya emrühavaleline yüz eli milyon türk lirası ödeyeceği ahz olunmuştur.

Ödeyecek kısmına Beşir Çelik: düzen-leme tarihi 8/9/1982 yazdıktan sonra "öde-me tarihine ne yazalım Beşir?" dedi.

"İyi bir üttüğüm gün yaz abi"

"O da ne demek"

"Kumarda rakiplerini yenmek demek."

Tamam dedi Ömer ağa ödeme tarihi "iyi bir üttüğün gün" diye yazdı.

Beşir iki imza atıp, televizyonu kucak-layıp çıktı dükkandan.

Aradan iki ay geçti Beşir'den ses çık-madı. Eskiden günde bir iki sefer dükkânın

önünden geçirdi. Borcundan dolayı yolunu da değiştirmişti.

Ömer ağa istemeye istemeye kapılarına vardı, zile bastı. Hanımı kapıyı açtı karşısın-da Ömer ağayı görünce mahcup olup başını yere eğdi.

Ömer ağa "Bacım herifin kumarda iyi bir üttüğün gün parayı getireceğim demişti. İki ay oldu ses seda yok ondan" deyince ka-dın "vallaha daha ütmedi"

Ömer ağa biraz sesini yükselterek "Nerden biliyorsun kadın, onunla kahveye mi gidiyorsun?" diye çıkıştı.

"Biliyorum abi akşam eve geldiğinde suratından belli ediyor, ütülünce üzgündür gözleri hep yere bakıyor, üterse başı dik ve sevinçlidir."

Geri dükkânına dönmek zorunda kal-dı Ömer ağa.

İleriki aylarda kaç defa gittiyse sonuç değişmedi hatta nerde ise onu suçlayacaklar-dı. "Senin bu televizyon bize şans getirmedi Ömer ağa eskiden ara sıra ütüyordu. Herifi tamamen kuruttun" diyerek ona üstünlük kur-maya çalıştı kadın.

Aradan altı ay geçti Ömer ağa umu-dunu paradan tamamen kesmişti.

Gün ikinci vaktiydi Beşir dükkana gir-di. Kendinden emin bir şekilde, elini cebine atarak iki zar çıkardı "düşüş" diyerek ma-sanın üstüne fırlattı. Gerçekten zarlar düşüş gelmişti. Aldı zarları bir daha "düşüş" diyerek salladı. Gene tutturmuştu, üçüncüde Ömer ağanın tepesi attı:

"Ulan para getir para. Düşüşü ne ya-payım ben" diyerek elinin tersi ile zarlara vurunca uykudan uyandı. "Allah Allah bu da neydi böyle. Herif hem borcunu vermiyor hem de rüyamızda bizimle alay ediyor." dedi kendi kendine.

Uykusu kaçmıştı artık kahvaltısını ya-pıp dükkânın yolunu tuttu. Birkaç müşteri-den sonra aniden Beşir içeri girdi:

"Es-selamün aleyküm Ömer ağa al bu yüz elli milyonun" diyerek parayı uzattı.

Ömer ağa şaşırılmıştı:

"Ne yaptın iyi bir üttün mü" dedi.

"Üttüm Ömer ağa üttüm, kumarı bı-raktım bir işe girdim, üttüm.

Derneğimiz üyesi şair Halit BELGELİ yönetiminde hazırlanan ve yur-
dun dört bir yanından şairlerin şiirleriyle katıldıkları

DEPREM ŞİİRLERİ GÜLDESTESİ çıktı.

İstek ve talepleriniz için:

E-posta: kiyakmustafa@gmail.com

0 532 202 71 86 - 0 507 751 16 37

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ

Kültür ve Turizm Bakanlığı dergimizin abonesidir